

Montreālas Latviešu Biedrības

ZIŅOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

1996. GADA DECEMBRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

48. GADA GĀJUMS

NR. 12. (573.)

[Faint, illegible text from the reverse side of the page is visible through the paper.]

GANA RAKSTS

1996. gada Kristus piedzimšanas svētkos,
ievadot anno Domini 1997

"Jo ko tas cilvēkam līdz, ka viņš samanto visu pasauli un pats pazaudē sevi un samaitā?"
Lūkas evaņģēlija 9,25 - 1997. gada Brāļu draudzes lozungs

Paldies Dievam - mēs esam iemantojuši šo pasauli. Kurp vien latviešu bēglis nonāca plašā pasaulē - ar savu izglītību, ar savu čaklumu un darba morāli parasti viņš ieguvīs atzītu vietu un gluži labu iztiku. Līdzīgi tas ir ar mūsu draudzēm un mūsu Baznīcu. Mūsu Baznīca nav tā visbagātākā, bet, pateicoties jūsu atsaucībai, galvenās rūpes mums parasti nav finansiālās. Mēs pateicamies Dievam, ka Viņš mūs tik bagātīgi ir svētījis ar šīs pasaules dāvanām. Un mēs sirsnīgi lūdzam mums arī turpmāk uzticēt ziedojumus un novēlējumus, lai mēs vēl iedarbīgāk varētu kalpot Dievam un mūsu tuvākam.

Brāļu draudzes lozungs 1997. gadam mūs mudina apsvērt: Kas ir galvenais? Kas ir lielākā bagātība? Uz ko mums koncentrēties mūsu dzīvē un darbā? - Kaut mēs nezaudētu paši sevi, kaut mēs sevi nesamaitātu?

Iemantojuši šo pasauli, lūkosim nu likt savas uzmanības centrā nākošā gadā kā to galveno: savu kristīgo identitāti, savu latvisko identitāti. Ko līdzēs mūsu skaistie dievnami, ja tos vairs nepildīs mūsu draudzes? Ko līdzēs mūsu grūti sapelnītā nauda, ja mēs garīgi būsīm zaudējuši savus bērnus un bērnu bērnus? Apzināsimies savu vislielāko dārgumu: mūsu dzīvi, mūsu tautas brīnišķās gara mantas un Svētā Gara dāvanas - ticību, cerību, mīlestību. Apzināsimies paliekošo mūsu dzīvē. Mūžības ķīlu, dārgumu "kur zaglis nevar piekļūt un ko kodes nevar maitāt" (Lk. 12,33).

Kaut 1997. gads mums būtu gads, kuŗā mēs no jauna un vēl skaidrāk apzināsimies pašu dārgāko mūsu personīgā dzīvē, mūsu Baznīcas un tautas dzīvē: Dieva klātieni, kuŗā ir Kristus piedzimšanas svētku pamatvēsts un kuŗā Vārdā un Sakramentā mūs pavada vakar, šodien un mūžīgi. Tad arī turpmāk mums visas citas lietas "tikš piemestas" (Lk. 12,31). Tad mēs ar lepnumu varēsim arī uz mums attiecināt apustuļa Pāvila vārdus: "Vai pasaule, vai dzīvība, vai nāve, vai tagadējās vai nākamās lietas, viss jums pieder. Bet jūs piederat Kristum, un Kristus Dievam" (I Kor. 3,22-23).

Pateicībā par šo dārgo dāvanu - Kristū dibināto kopību, kuŗu aizvadītā gadā esmu izjutis daudzās jūsu vēstulēs, jūsu aizlūgšanās un daudzāk arī jūsu lielā viesmīlībā,

Jūsu

Elmārs Ernsts Rozītis,
archibiskaps

VALSTS SVĒTKOS

Valsts prezidenta G. Ulmaņa uzruna Latvijas valsts dibināšanas 78. gada dienā, 1996. gada 18. nov.

Mūs atkal kopā pulcinājuši mūsu valsts paši pirmie un visnozīmīgākie svētki - Latvijas valsts dibināšanas gadskārta.

Pirms 78 gadiem tika iestādīts tas ozols, kuŗa gadskārtas mēs tagad skaitām. Ozols, kuŗa saknes izstiepjas dziļi latviešu tautas pagātnē un pat vissenākajos slāņos atrod tautas brīvības gribu. Tā dod šim ozolam spēku augt un zaļot. Bet viņa gadskārtu apli ir tik dažādi. Šaurus un

sakropļotos ir apzīmogojuši kari, grūtības, trūkums. Okupācija kā ilgs saules aptumsums ir liegusi tiem gaismu. Sausumam līdzīgs mēdz būt mūsu pašu vājums, bet reizēm šis ozols ir audzis kā purvā, piesūcies ar mitrumu no savtīguma un intrigu akačiem. Un tomēr tā stumbrā ir daudz platu un skaistu gadu gredzenu. Tas ir dzīvs un kupls, tāpat kā Latvijas tauta, kas pratusi pasargāt savu valsti no iznīcības. Un 18. novembrī varam stāvēt zem šī ozola zariem, kuŗi cenšas, savukārt, pasargāt mūs, savas valsts pilsoņus, pacelt acis augšup un neslēpt lepnumu par to, ka mums ir šī valsts.

Reizēm nāk prātā doma - cik gudri mūsu priekšteči ir darijuši, dodami uz laiku laikiem Latvijas valstij tieši 18. novembrī par pieturas punktu, kur apstāties un pārdomāt, kas mēs esam un kā dzīvojam... Protams, tā bija dažādu vēsturisku apstākļu sakritība, nevis īpaši izvēlēts datums. Bet tas šīm pārdomām lieliski pieder, tāpat kā Neatkarības atjaunošanas deklarācijai lieliski pieder 4. maijs, atmodas pavasaris. 18. novembris, mūsu valsts piedzimšanas diena, katru rudenī nāk kā rituāls. Mēs katru reizi visi kopā it kā atkārtojam tā laika vēsturisko izvēli un apliecinām to šodienā, bet paši nemitīgi maināmies. Koks ir viens veselums, bet tajā nav divu vienādu gadskārtu apļu. Latvija ir viena - un vienmēr citāda; tāda, kādi esam mēs.

Daudzreiz nākas atzīt, ka problēmas, par ko lauzām galvu šodien, jau tikušas risinātas, dažkārt pat atrisinātas, bet katrā ziņā vismaz apzinātas.

Kas bija tie divi zīmīgie vārdi, kas 1918. gadā ministru prezidenta uzrunā tūlīt pēc vārdiem "Latvijas valsts izbūve", izskanēja uz šīs skatuves? - "Darbs un maize". "Valdība pilnīgi apzinās, ka darbs un maize visiem vispirmā kārtā gādās un nodrošinās mūsu zemei tik nepieciešamo sociālo mieru", apliecināja Kārlis Ulmanis. Taču viņa valdībai īstenot šo vienkāršo atziņu bija ļoti grūti.

Šodien saimniecisko reformu process Latvijā sācis nest taustāmus, konkrētus augļus. Palielinājies nacionālais kopprodukts, kritušies inflācijas pieauguma tempi. Salīdzinot ar pagājušo gadu, beidzot pieaudzis rūpniecības ražošanas apjoms un samazinājušās kredītu likmes. Var teikt - un ar skaitļiem pierādīt, ka saimnieciskajā dzīvē kritumu nomainījusi stabilizēšanās. Taču ar to vēl par maz - dienišķās maizes rīcienam ir jākļūst biežākam. Pagaidām daļai iedzīvotāju dzīves apstākļi nav uzlabojušies. Bet uz viņu uzdoto jautājumu - kur tad ir izeja? - ir atbilde un tajā nav nekā noslēpumaina.

Valdībai konsekventi jāturpina īstenot tautsaimniecības reformas. Ja tagad tās tiktu apturētas pusratā, dzīve kļūtu vēl sliktāka. Reformas turpinot, tā uzlabosies. Turklāt ekonomijas (ekonomikas) augšupeja dos valdībai iespēju ne tikai likumos, bet arī praksē izveidot plašu sociālā nodrošinājuma sistēmu.

Un tomēr cilvēka dzīves limenis ir atkarīgs no viņa paša. Tikai viņa paša darbs, zināšanas un uzņēmība spēj nest pārticību, protams, tajos apstākļos, kādus spēj nodrošināt valsts.

Un te jāpiemin jomas, par kuŗām šogad runāju, stājoties prezidenta amatā, un kuŗām pirmā kārtā ir pievērsta mana uzmanība - lauki un izglītība. Jā, latvieši ir zemnieku tauta, bet laiki, kad zemnieks savā lauciņā ar savām rokām spēja nopelnīt iztiku savai ģimenei, neatgrieziesies. Ar darba rokām vien šai pasaulē nav iespējams konkurēt - ja nu vienīgi lētā darbaspēka tirgū. Latvijas zemniecības nākotne ir saistīta ar darba kvalitāti. Un tās atslēga ir izglītība.

Tie, kam šodien aug bērni, reiz būs pensionāri. Un tad viņu pensija - arī tā daļa, ko maksā valsts, nemaz nerunājot par ģimenes atbalstu vecumdienās, būs atkarīga tieši no tā, vai viņi šobrīd savus bērnus izglīto. Vai vecāki palīdz saviem bērniem apgūt zināšanas, lai viņi spētu strādāt tā, ka šajā valstī varētu saņemt pensijas nevis ubagu grašus. Un tā ir vienlaikus gan katras ģimenes, gan visas valsts rūpe.

Jau 1918. gadā uz šīs skatuves tika runāts par sociālo līdzsvaru. "Sociālā līdzsvara trūkums ir bijis visgrūtākais pagātnes mantojums," atzina Zemnieku savienības laikraksta "Lidums" redaktors Otto Nonācs, cerīgi apsveikdams no pilsoniskiem līdz socialistiskiem elementiem" un "visu tautas šķiru nostāšanos uz valstiska viedokļa".

Būtībā šis jautājums par sociālo līdzsvaru ir jautājums par politisko partiju attīstību. To svarīgākā loma topošās parlamentārās republikas uzbūvē tika uzsvēta jau pirmajā Tautas Padomes pieņemtajā dokumentā. Taču katra partija var būt vienīgi tik stipra, cik skaidra ir viņas ideoloģija un sociālā bāze. Arī šī doma ir jau 1918. gada atziņās.

78 gadi - atņemot, protams, nost komunistiskās partijas varas monopola gadus - vēl ir bijis pārāk īss laiks. Partiju sistēma Latvijā joprojām ir tapšanas stadijā, tā jāsakārto, jāapbruņo ar reālām, konkrētām problēmām, lai neapdaudzas spēcīgas partijas nodrošinātu sekmīgu parlamenta un valdības darbu. Arī valsts prezidents un ministru prezidents, paliekot ārpus partijām, var sekmēt partiju darbību un autoritāti, jo tas ir valsts interesēs.

Šis gads tomēr ir apliecinājis mūsu parlamenta spēju saprātīgi pārvarēt valdības sastādīšanas krīzi un izveidot darbospējīgu sadarbības valdību. Latvijas Satversmes autori izvēlējās proporcionālo vēlēšanu sistēmu tieši tāpēc, ka tā nostiprina politiskās partijas, pilsoņu pašpārvaldes instrumentu. Vai mums šodien būtu izdevīgi pastiprināt Saeimas sadrumstalotību? Vai grozījumi Satversmē nepātrauktu Latvijas valstiskuma vēsturisko pēctecību, kuŗa ir mūsu šodienas valstiskuma pamats? Bet vai ar vēsturiskās pēctecības uzturēšanu vien pietiek, lai pilnvērtīgi dzīvotu šodienas valsts, kuŗai jāpārvar 50 gadu ilgais pārrāvums attīstībā? Šie jautājumi mums rūpīgi jāizsver. Katrā ziņā mērķtiecīga tiesiskā pilnveidošanās notiek, par to liecina arī šogad pieņemtais likums par Satversmes tiesu, viens no demokrātiskai valstij svarīgākajiem likumiem. Vienlaikus uzsāktas izglītības, veselības aprūpes un pašvaldību reformas. Taču to kontūras vēl ir visai neskaidras gan organizatoriskā, gan finanšu, gan arī morālā ziņā, un vajadzīgs liels darbs, lai tās kļūtu skaidras, reālas un tautai pieņemamas. Arī reformu veikšanā ir savi spēles noteikumi - pirmkārt, atklātība un informācijas pieejamība. Varētu vēlēties, lai tie tiktu precīzi ievēroti, lai iecerēto reformu izvērtēšana nenotiktu tikai kabinetos, tikai šaurā lokā, bet plašā sabiedrībā.

Mūsu valstij un sabiedrībai jāattīstās ne tikai saimnieciski, bet arī cilvēciski, jāattīstās humānisma virzienā. Nevis kāda politiska pragmatisma dēļ, bet tieši šā humānā attīstības virziena dēļ esmu ierosinājis sabiedrībā plašu diskusiju par iespēju atteikties no nāvessoda. Nāvessods nav tikai juridiska norma. Attieksme pret nāvessodu liecina par vērtību izpratni, kas valda mūsu sabiedrībā.

Vēlreiz ielūkojoties mūsu vēsturiskajā pirmavotā, es gribu atgādināt tās 18. novembra dokumentu rindas, kas pasludina Latvijā teritoriāli valstisku varu, kuŗā jābūt "pārstāvētām visām Latvijā dzīvojošām tautām, nodrošinot minoritāšu kultūrālās un nacionālās vajadzības". Šeit nav iespējama nekāda cita interpretācija, runa ir par Latvijas

tautu šī jēdziena visplašākajā nozīmē. Arī šobrīd trīsdesmit sešu šajā zemē dzīvojošu tautību pārstāvjiem ir dotas iespējas īstenot savu brīvo gribu un turpināt pirmskaŗa Latvijas demokrātiskās tradīcijas. Par to liecina daudzo atjaunoto un jaunizveidoto nacionālo kultūras biedrību darbība. Bet vissvarīgākā ir visu līdzās dzīvojošo cilvēku izpratne par to, kas notiek valstī, sapratne vispirms jau katrā atsevišķā cilvēka limenī. Tā spēj dot valstij nepieciešamo iedzīvotāju atbalstu.

"Nacionālā politika nedrīkst būt pretrunā ar sociālo un otrādi", toreiz teica Atis Ķeniņš. Un tālāk viņš sacīja: "Kad būs miers pilsoņu starpā un labklājības zemē - lai nenogrimstam materiālismā! Pilsoņu miers un ekonomiskā labklājība lai netop par mietpilsonību. Tautas, kas nav radījušas savu kultūru, ir dzīvojušas velti." Ko gan te lai piebilst? Ja nu vienīgi to, ka ieilgušie valsts kultūrpolitikas un tās īstenošanas mehānismu meklējumi joprojām nav beigušies. Taču par laimi nav beigusies arī radošā enerģija, kas uztur dzīvas nacionālās kultūras vērtības.

Augstprātība, starp citu, ir mietpilsoņu netikums. To saku, atceroties atsevišķas replikas, ko izraisīja ierosme piešķirt Triju Zvaigzņu ordeni grupas "Helsinki - 86" līderiem.

Taču vispirms - vēl viena vēsturiska līdzība.

Ir viegli iztēloties svinīgo proklamēšanas aktu - skatuvi, karogus, runas. Daudz grūtāk ir iztēloties ministru prezidentu Liepajā, angļu misijas bēniņu istabā uz šauras dzelzs gultņa vai jūrā uz kuŗa "Saratov" nesam to atbildību, ko viņš uzņemas uz šīs skatuves. Vai tad toreizējā Latvijas sabiedrībā nebija cilvēku, kas paraustīja plecus par šo "trako", neticot viņa rīcības jēgai?

Savus varoņus mēs daudz labprātāk nomelnojam nekā atzīstam, ja vien tie nedzīvo grāmatās vai pagātnē. Prātīgie, kas neskrien ar pieri sienā, tautai reizēm šķiet vērtīgāki, jo nodrošina tās saglabāšanos... Tomēr šī pašaisardzības diktētā nostāja nebūt neizsmeļ mūsu tautas uzdrīkstēšanos. Varoņi tautai ir vajadzīgi - nevis izdomāti ideāli, bet tādi, kādi tie ir īstenībā - pretrunīgi, varbūt apstākļu ierobežoti, bet katrā ziņā drosmīgi. Kādam bija jābūt pirmajam - un viņi savu misiju veica, dodot iespēju nākt citiem sabiedrības slāņiem un veikt savējo. Tāpēc šodien es vēlreiz apliecinu cieņu grupai "Helsinki - 86", kam šogad aprit jau 10 gadi, augstu novērtējot tās ieguldījumu Latvijas neatkarības atjaunošanā, un aicinu sabiedrību atcerēties un atzīt ne tikai to labo, kas paveikts pirms 70 vai 60 gadiem, bet arī to, kas padarīts pavisam nesen. Arī pirms gada, arī vakar.

Grupa "Helsinki - 86" bija arī pirmie, kas izrāvās ārpusaulē, no kuŗas Latviju toreiz šķīra ideoloģiskie mūri - un mēs sapratām, ka pasaulē ir daudzi, kas Latviju atbalstīs. Tagad mēs turpinām šo attiecību uzturēšanu valsts ārpolitikas limenī.

Tuvs un ciešs loks, kuŗā pastāv gan divpusēja, gan trīspusēja sadarbība, ir Latvijas attiecības ar kaimiņvalstīm. Šogad Latvija uzņēma valsts vizītēs gan Lietuvas, gan Igaunijas prezidentus, savukārt noslēgtais brīvās tirdzniecības līgums ir reāli tuvinājis Baltijas muitas savienību. Latvijas un tās kaimiņvalstu attiecībās ir radīti droši priekšnoteikumi, lai atsevišķu sarežģītu situāciju un robežjautājumu risināšana nemainītu mūsu attiecību pozitīvo būtību. Svarīgs loks ir arī mūsu garīgi tuvās attiecības ar Ziemeļvalstīm, mūsu izprotošajiem atbalstītājiem. Šīm attiecībām ir tendence paplašināties un iemiesoties dažādos kopējos projektos.

Ar iepriekšējo cieši saistīts un līdzvērtīgs loks ir Latvijas attiecības ar Eiropas Savienību. Mēs uzlūkojam Eiropas Savienību arī kā politisku vienību un ceram, ka integrācijas tālāka padziļināšanās Eiropas Savienībā šo politisko vienību tiešām atnesīs. Tad līdzās pašreizējai dominantei - ekonomijai (ekonomikai) - attīstīsies arī kopīga ārpolitika un drošības politika Latvijai Eiropas Savienība ir īpaši svarīga kā drošības garants. Virzībā uz Eiropas Savienību solis, kas šogad sperts, ir izpildītā apjomīgā aptauja, bez kuŗas tālāka virzība nebija iespējama. Kā asociēta valsts, kas pildījusi savus pienākumus, Latvija tagad sagaida no Eiropas Savienības viedokli par atbilstību uzņemšanas prasībām. Gaidot šo brīdi, mēs visvairāk domājam par to, kādi mēs paši būsīm šajā valstu kopībā. Latvijai tajā jāiekļaujas ne vien saimnieciski un politiski, bet arī ar savu lepnumu un savu garu. Latvijas garīgā identitāte vispirms ir svarīga mums pašiem - taču tā ir svarīga arī Eiropai. Nākotnes Eiropa, kādu mēs to iztēlojamies, nebūt nav novienādotu, saplūdušu tautu masa.

Mēs esam pateicīgi visām valstīm, kas palīdzējušas un palīdz Latvijai iesaistīties starptautiskajā dzīvē, virzīties uz attīstību. Šogad gan mūsu kaimiņvalstis - Krievijā un Igaunijā, gan ASV sekmīgi noritēja prezidenta vēlēšanas, un to rezultāti, arimredzami, stiprina mūsu valstu saprašanaos.

Rudenīgas pārdomas, kuŗas, es ceru, bija maz rudens drūmo noskaņu, tuvojas noslēgumam.

Kāda tad ir šī mūsu valsts gadskārta, kuŗu esam pievienojuši iepriekšējām? Kā tai trūcis, pēc kā mums jātiecas, lai nākamā būtu vēl raženāka? Saimnieciskā un politiskā stabilitāte ir vairojusies, šo ozolu nevar locīt visi vēji un tā saknes atrod auglīgu pamatu. Bet mums ir svarīgi, lai tā iekšienē, pašā serdē, neslēptos bistamas kaites, kas var apdraudēt mūsu valsti un sabiedrību. Tāpēc politikā un tautsaimniecībā aizstāvēt godīgas morāles principus ir tikpat svarīgi, kā aizstāvēt reformas un sociāli atbildīgu tirgus saimniecību. Varbūt pat svarīgāk. Jo tikai tāda - morāli atbildīga - valsts var būt mūsu 18. novembra, mūsu sarkanbaltsarkanā karoga, mūsu tautas lūgšanas un mūsu tautas izlieto asiņu cienīga.

"Dievs, svēti Latviju!"

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PBLA 1996. GADA BALVA -

LATVIEŠU SKAUTU KUSTĪBAI UN

LATVIEŠU GAIDU KUSTĪBAI

Ar Pasaules Brīvo Latviešu apvienības (PBLA) lēmumu šī gada Latvijas valsts 78. gadu dibināšanas atcerē PBLA balva piešķirta Latviešu skautu kustībai un Latviešu gaidu kustībai par vairāk nekā 50 gadu darbību, audzinot latviešu jaunatni trimdā būt uzticīgai Dievam un Latvijai.

Latviešu skautu kustību un Latviešu gaidu kustību izveidoja skautu un gaidu vadītāji latviešu bēgļu nometnēs 1945. g. Eiropā. Šīs kustības bija okupācijas varas slēgto Latvijas skautu un gaidu organizāciju pēcnācējas un tradīciju turpinātājas.

Trimdas pirmajā posmā - bēgļu nometnēs - skautu un gaidu kustības deva iespēju zēniem un meitenēm pulcēties un darboties patriotiskā un veselīgā vidē. Šinī posmā, kad nometnēs dažkārt valdīja bezcerība un trūcīgi apstākļi, morālā un latviskā audzināšana, kuŗu veica skautu un gaidu vadītāji, pozitīvi ietekmēja daudzus nometnes bērnus un jauniešus.

Arī otrajā trimdas posmā, latviešiem izklistot tālāk pasaulē, skautu un gaidu kustības turpināja jaunatnes audzināšanas darbu. Pirmās skautu un gaidu vienības ārpus Eiropas nodibinājās 1949. gadā ASV un drīz pēc tam gandrīz katrā lielākā latviešu iecelotāju centrā. Liela daļa šo vienību darbojas vēl šodien. Bez tiešā audzināšanas darba skauti un gaidas arī centās iepazīstināt savas mitnes zemes sabiedrību ar Latviju un tās likteni, piedaloties gan savas zemes skautu un gaidu sarīkojumos, gan plašākās internacionālās sanāksmēs.

Trešais darbības posms sākās 1989. gadā, kad pirmie drošsirdīgie latviešu vadītāji atsāka gaidu un skautu darbību Latvijā. Trimdas latviešu vadītāji kļuva par Trešās atmodas aktīviem līdzdalībniekiem, palīdzēja ar padomu, kā arī ar garīgu un materiālu atbalstu, lai gaidu un skautu darbs Latvijā spētu atdzimt un izveidoties. Šodien Latvijā sekmīgi darbojas Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija.

Sabiedrībai gaidu un skautu darba rezultāti ir redzami lielajās nometnēs, kas notiek ik pa 5 gadiem. 1997. gadā notiks jau 7. šāda nometne, Ņujorkas pavalstī. Gaidu un skautu audzināšanas principi izpaužas labajos darbos un palīdzībā, ko gaidas un skauti, atsevišķi un grupās, veic savas vietējās sabiedrības un savas tautas labā. Daudzi no kustībās izaugušajiem jauniešiem aktīvi darbojas latviešu organizācijās un draudzēs.

Uz gaidu un skautu dibinātāja lorda Roberta Bēden-Paula liktajiem pamatiem izauga skautu un gaidu organizācija pirmajā Latvijas brīvvalsts laikā. Šo darbu turpināja veikt un veic skautu un gaidu kustības trimdā, par savu mudi izvēloties - "Pasaules tālēs augsim vienoti Latvijai!" Par šo vērtīgo darbu jaunatnes audzināšanā latviešu sabiedrība Rietumos izsaka visiem kustību dalībniekiem sirsnīgu pateicību. □

Vaira Paegle,

PBLA valdes priekšsēde

LATVIEŠU SKAUTU DARBS, PANĀKUMI UN PATEICĪBA

1907. gadā Anglijas piekrastē, mazajā Braunsijas salīņā R. Beden-Pauls (vēlāk iegūst lorda tituli) ar 20 zēniem iededzināja pirmo skautu ugunsgrū. Pēc 10 gadiem krita dzirkstis no šī ugunsgrū arī mūsu tēvzemē. Toreiz, 1917. g., vēl pirms Latvijas dibināšanas, šie zēni un jaunieši nevarēja iedomāties, ka šāda jaunatnes rakstura audzināšanas organizācija izveidosies par tik nozīmīgu latviešu tautai viņas nākamajos brīvības un okupācijas gados.

Nodibinājoties Latvijas valstij, 1918. g. 18. novembrī, tur sāka darboties vairākas jaunatnes organizācijas ar dažāda veida nosliecēm. Skauti tomēr izcēlās ar savu nacionālo stāju un stingro jauniešu raksturu izkopšanu, ietverot tajā fizisko, morālo un sabiedrisko audzināšanu, kas palīdz skautiem izaugt par krietniem un dzīvei derīgiem cilvēkiem.

Skauti nebija ne politiska, ne arī militāra jaunatnes organizācija, bet tomēr 1940. g. mūsu zemes okupētājiem šī LSCO likās nepieņemama un tālab toreizējā sabiedrisko lietu ministrija iecēla E. Berklavu par LSCO pilnvarnieku, kuŗa istais uzdevums bija šo organizāciju likvidēt. Oficiālais LSCO likvidēšanas rīkojums tika publicēts 1941. g. februārī.

Daudzi skautu vadītāji cieta zem jaunās varas, bet vislielākos upurus nesa mūsu pirmais prezidents ģenerālis

Kārlis Goppers, kas mira mocekļa nāvē un kuŗu mēs vēl šodien atceramies viņa vārdā nosauktajā fonda ietvaros.

Kad pēc II pasaules kara beigām daļa no latviešu tautas izklīda pa visu pasauli, tad Vācijā, kur patvērumu atrada liela daļa no mūsu tautas bēgļu nometnēs, sāka atkal atjaunoties skautu vienības.

Apstākļi šai darbībai bija ļoti labvēlīgi, jo angļi, amerikāņi un franči zināja skautu lielo nozīmi jaunatnes audzināšanā no viņu pašu zemju skautiem, un tālab dažādos veidos atbalstīja skautu darbību. Latviešu skautiem bija liels skaits spējīgu vadītāju no Latvijas brīvības gadiem, kas dzīvoja šajās nometnēs un pie pirmās izdevības varēja atjaunot iesākto audzināšanas darbu atkal jaunos, ļoti īpatnējos, bet labvēlīgos apstākļos.

Dzīvojot bēgļu nometņu drūmajās barakās, viena no problēmām bija nodarbināt pozitīvā veidā jauniešus, jo tiem atlika daudz brīva laika dažādām labām un sliktām izdarībām. Skautu nodarbības aizņēma lielu daļu no viņu brīvā laika, jo nebija tālu jāiet, lai sanāktu kopā uz dažāda veida skautu nodarbībām. Ar labvēlīgo angļu un amerikāņu palīdzību, viņu pārvaldes zonās tika rīkoti skautu vadītāju kursi, kuŗus vadīja mūsu tā laika labākie vadītāji, kas, savkārt, ļoti palīdzēja izveidot sekmīgu darbību, apmēram, simts skautu vienībās. Šos nedaudzos gadus kara bēgļu nometnēs mēs varam uzskatīt par mūsu darbības ziedu laikiem, kas palīdzēja likt stingrus pamatus mūsu tālākai darbībai svešumā.

Kad 1947. g. daudz ģimeņu un vieninieku sāka izceļot uz Angliju, ASV, Kanadu un Austrāliju, šo izceļotāju vidū bija arī liels skaits vadītāju, roveru, skautu un mazskautu. Ierodoties jaunās un nepazīstamās dzīves vietās, kur daudziem bija jādzīvo grūtos materiālos apstākļos, strādājot darbu, kas nebija labvēlīgs skautu gaitu turpināšanai. Neraugoties uz grūtiem apstākļiem, tomēr liela daļa vadītāju atrada laiku un nodibināja jaunas skautu vienības ASV, Kanadā, Austrālijā un sākuma gados arī Anglijā, Zviedrijā, Dānijā, Austrijā un Argentīnā.

Pamazām mūsu tautieši mācēja iekārtoties savās mītnes zemēs, kur izveidojās arī ļoti aktīva latviešu sabiedriskā dzīve ar daudzām draudzēm, organizācijām, biedrībām un arī ar skautu vienībām. Skautu vadītāji saprata, ka jā saglabā mūsu valoda, tradīcijas un īt sevišķi nacionālā stāja, tālab iesaistīja nodarbībās visu to paralēli jauniešu rakstura audzināšanai. Mūsu darbības mude bija: "Pasaulē tālēs vienoti augsim Latvijai". Gadu gājumā trimdā izveidojās ļoti labi organizēta skautu kustība ar vairākiem periodiskiem izdevumiem, no kuŗiem daži vēl tiek publicēti šodien.

Tieši skautu rindās auga mūsu nākošā paaudze latviskā garā, dziedot latviešu dziesmas un runājot latviešu valodu. Daudzi vecākā gājuma skauti vēl šodien atceras mūsu lielās nometnes, kur tie saņēma apbalvojumus par svešvalodas nelietošanu veselu dienu savās nometnes gaitās.

Šādā garā audzināti jaunieši varēja izveidoties par labiem latviešiem svešumā. Liela daļa no viņiem iesaistījās trimdas draudzēs, organizācijās un biedrībās, kur kļuva par ievērojamiem sabiedriskiem darbiniekiem. Nesēn, analizējot latviešu dzīvi svešumā, mēs bijām pārsteigti, ka tik liels skaits mūsu sabiedrības vadītāju ir bijušie vai pašreiz esošie skautu rindu dalībnieki. Šajos ilgajos gados skautu rindās ir izaugušas jau vairākas paaudzes, kas tagad vēl aizvien iesaista savus bērnu skautu kustībā un tā turpina mūsu iesākto labo darbu latviešu tautai par svētību.

Bez visa minētā, mūsu vadītāju ilgas vienmēr bija pārvest šeit, svešumā, saglabāto un izkopto skautismu atkal reiz uz Latviju.

Pēc brīvības un neatkarības saules otreizējas uzlēkšanas Latvijā, tur bijušie vadītāji un skauti atjaunoja, šoreiz gan kopā ar gaidām, Latvijas skautu un gaidu centrālo organizāciju. Palīdzība no svešumā dzīvojošiem skautiem arī viņiem neizpaliek. Mēs cenšamies LSGCO palīdzēt, ja vien šī palīdzība tiek lūgta, gan ar mūsu darba pieredzi, piedzīvojumiem, zināšanām un arī ar materiāliem līdzekļiem.

1993. g. 5. decembrī Latvijas skautu un gaidu centrālā organizācija tika uzņemta Vispasaules skautu kustībā. Jau trīsdesmitajos gados mūsu skautu darbība bija ļoti augsti novērtēta starptautiskā laukā. 1947. g. skautu starptautiskā biroja darbinieks H. Ībijs, apmeklējot latviešu skautus Vācijā, Eslingenas konferencē teica, ka, pēc viņa domām, latvieši esot vieni no labākajiem skautiem pasaulē.

Mūsu rūpes šodien ir, lai Latvijā un svešumā izaugtu skauti, kas vienmēr pievērstu vēribu laba rakstura audzināšanai un Latvijas mīlestībai, jo būs grūti pastāvēt brīvai un neatkarīgai Latvijai, ja liela daļa tautas būs ar sliktām rakstura īpašībām un mīlestība pret latviešu tautu un tās valsti viņu sirdīs neeksistēs. Jaunietis, kas solās būt uzticīgs Dievam un Latvijai un apņemas pildīt skautu likumus, ir zelta vērts mūsu tautai, ja šis solījums tiek pildīts visā viņa tālākā dzīvē.

1996. g. PBLA izteikusi mums pateicību par to nenogurstošo darbu, ko latviešu skauti un gaidas veikuši šajos daudzajos gados, piešķirot PBLA balvu. Ar šo mēs izsakām sirsnīgu paldies PBLA un visai mūsu sabiedrībai par to, ka esam ierindoti ievērojamu latviešu darbinieku rindās, kuŗu darbs un sasniegumi ir bijuši par svētību latviešu tautai. Mēs apzināties, ka šī balva ir par padarīto darbu, bet tas arī ir atgādinājums, ka mūsu centieni vēl nav pabeigti un ka mēs nedrīkstam pagurt arī nākotnē...

Lai Dievs mums palīdz arī turpmāk audzināt latviešu jaunatni, kas būs uzticīga Dievam un Latvijai, un pildīs skautu likumus!

Ar sirsnīgu pateicību PBLA un visiem latviešiem, kas mūsu darbu ir atbalstījuši visdažādākos veidos šajos gaŗajos darbības gados.

Patiesā cieņā, visas latviešu skautu kustības vārdā,
Jūsu

**Vad. Aleksandrs Budrevics,
Skautu pilnvarnieku padomes priekšsēdis**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mārtiņš Štaubers

**SVARU KAUSOS
Latvija šodien un rīt**

**Valsts svētku runa 1996. g. 16. un 17. novembrī,
Vankuverā un Sietlā**

Mums katram ir savs Latvijas tēls. Jums un man. Latviešiem Latvijā, latviešiem ārzemēs. To veidojusi mūsu izglītība, mūsu pieredze, mūsu politiskā pārliecība, mūsu dzīves ziņa - mūsu filozofija. Mēs, latvieši, esam vairāk indivīdi, kā grupu cilvēki. Dažādu pasaules uzskatu ietekmēti, kas nav novēršami, izņemot, ja mēģinātu ieslēgties kādā neiedomājamā cietoksnī, mēs, dažkārt, sveramies uz dažādām pusēm - saskatām mūsu tautas nākotnes izredzes dažādos pasaules politiskos spēkos. Esam pārdzīvojuši drūmus un gaišus dzīves posmus. Daudz kas dažādos

apstākļos likts tautas likteņgaitu svaru kausos, kas nemitīgi svārstījušies no vienas puses uz otru, reti kad bijuši līdzsvarā. Mūsu uzdevums - tos turēt līdzsvarā, par cik nu tas ir iespējams un par cik mēs tam paši esam sagatavoti! Un šī gatavība mums vienmēr ir no jauna jāapliecina.

Mūsos ir iesēdusies atziņa, ka latvju tauta ir neganti apdraudēta, ka tās izdzīvošanas iespējas nav teicamas. Ar šo atziņu dzīvojām visus šos gadus pēc II pasaules kara. Ar šo atziņu esam cīnījušies no laika gala, jo vēstures rats mums arvien ir bijis skarbs. Jau no senseņiem laikiem. Senajiem zemgaļiem bija jāaiziet uz Lietuvu, kuršus un līvus savā gādībā papēma vācu kungi. Pāri mūsu zemei gājuši visdažādākie kara pulki. Nāca zviedri, nāca poļi, nāca krievi. Daži no tiem ir bijuši tik barbariski, ka slepkavojuši bez žēlastības, un vēsturnieki min, ka Vidzemē jūdžēm attālu nav bijis atrodams dzīvs cilvēks! Bet latvietis izdzīvoja un nepazuda! Paaudžu gaita turpinājās. Un tās nodeva savu mantojumu nākamajām, lai cik grūti tas arī nenācās. Un vai nav gandarijums, ka tas viņām ir izdevies, jo mēs esam arvien vēl uz zemes lodes, esam savas tautas locekļi, savas kultūras veidotāji un nesēji. Esam dzīvi! Esam ierakstīti vēstures grāmatās, pasaules kartēs, mikrofilmās. Esam citām tautām pazīstami. Būt labā redzamības lokā arī ir mūsu pienākums.

Šajā gadsimtā, kas tuvojas noslēgumam, latviešu tauta ir cietusi visvairāk. Sākot ar 1905. gadu, kad iznīcināti tika tik daudz spējīgu un nevainīgu cilvēku, kad citi nonāca Sibīrijā un daudzi citi visā plašajā pasaulē. Tie bija pirmie dzimtenes atstāšanas plūdi - piespiesti un arī brīvprātīgi, lai glābtu dzīvību. Un tomēr - latvietis, Pirmās atmodas iedvesmots, izturēja un sāka gatavoties neatkarības saulei - brīvai Latvijai. I pasaules kara virpulī, latvju tauta zaudēja daudz savu labāko dēlu. Politiski latvju karavīri tika sašķelti vairākās daļās - vieni cīnījās par Krieviju, citi kļuva sarkanie strēlnieki, un sākumā tikai maza daļiņa uzsāka Latvijas atbrīvošanas cīņu. Drāmatiski, bet vēsturiski nenovēršami. Dzīvojot savā zemē pie Baltijas jūras, mūs vienmēr apdraudējuši lielle kaimiņi, kuņiem esam bijis vairāk kā dadzis acis. Tie nemitīgi kaluši plānus, kā mūs iznīcināt, kā mūs asimilēt, kā mūs pārveidot, bet mēs - savas tautas un zemes mīlestībā - esam tiem bijuši itin viltīgi un veiksmīgi pretinieki! Un vareni kaņotāji, iegūstot pat pasaules uzmanību. Nelaimīgā kārtā - arī to izmantoti. Vēstures svaru kausos esam mētāti no vienas puses uz otru, bet vienmēr, kad tie nosvērušies uz liela ļaunuma pusi, esam iespējuši likt daudz pretim, ka labais tos griezis uz otro - izdzīvošanas pusi. Un kas to mums ir devis? - Gribētos teikt, mūsu zeme, mūsu folklorā, mūsu kultūra, bet pāri visam - mūsu valoda, kas spējusi izdzīvot un pastāvēt nemitīgajās politiskajās dzīvē. Un ticība, kas palīdzējusi šaubu un baiļu brīžus pārvērst izturībā un neizmērojamā spēkā. Lai tikai pieminam izvestos, lai atceramies latviešu karavīru un partizāņu cīņas un viņu pazemojumus, un lai atceramies paši sevi - mūsu gaitas jau nebūt pasaules ceļu sākumā nebija diženas, bezrūpju pilnas!

Viss tas noveda pie pirmās neatkarīgās Latvijas. Arī tās sapnis mums katram ir savs. Un tā ir labi, jo neesam pelēkas masas cilvēki, bet gan savas kultūras un sadzīves neatkarīgi veidotāji! Mēs apzināmies savas tautas sūtību, mēs zinām, cik skaista, nozīmīga un vērtīga ir Latvija. Tāda viņa bija, tāda tā ir šodien un tāda tā būs nākotnē - rit, parit, aizparit. To tā nolīcis daudzo paaudžu mūžīgais ritms, kam sava plūsma un ko nevar apturēt pat skarbi un drausmīgi vēsturiski brīži, pat mūsu kūtrums un nevērība, jo Dieva nolikumā ir - latviešu tauta pastāvēs; pastāvēs, ja ticēsim, ja tai dzīvosim.

Šodienas Latvija arvien vēl ir skaista, bagāta un vērtīga. Paceļojot pa tās laukiem, iegriežoties tās pilsētās, iepa-

zīstoties ar tās kultūras pieminekļiem un skarbās dzīves piemeklētiem tautas locekļiem, redzam, ka Latvija ir, un jūtam, ka tā būs. Tas ir spēcīgs pārdzīvojums. Latvijā nokļūt vajadzētu katram. Ir nevietā aizspriedums - tur man nav ko meklēt, kāds vienam otram ir. Tur ir ko meklēt, tur ir ko atrast, un tur, ar iecietību sirdis, mēs varētu sākt saprast, kādā stāvoklī vēsture un pasaule mūs nolikusi.

Bet Latvijai un latviešiem ir grūti - bieži dzirdam žēlabas. Un tūdaļ varam jautāt pretim, vai šodien ir grūtāk, kā tad, kad krievu mežonīgās bandas nopostīja Vidzemi, kad melnās sotņas vajāja zemniekus, kad komunisti pirmo reizi izrēķinājās ar latviešu tautu un tad šo pašu gājienu atkārtoja pāris gadu desmitus vēlāk, padarot vēl vairāk posta? Vai ir grūtāk, kā tiem, kam bija jāizstaigā Sibīrijas tundras, jātira varas vīru slēptā radioaktivitāte Černobilā, Ukrainā? - Taču ne! Tā tāda laimes lieta - spēle, iebilst daži. Nē, Dieva likums - tas, kas grib pastāvēt, tas cinas, tas tic, tas strādā, tas redz, tas līdzinās augstākajiem ideāliem, tas izkopj savus talantus, tas dzīvo pilnu dzīvi un tas novērtē savu līdzcilvēku kā sevi pašu. Un ja tā dzīvojam, tad varam izturēt, tad varam veidot savu valsti, tad varam attīstīt savas valsts kultūru, tad varam pieņemt un atraidīt pasaules kārdinājumus, pasaules ultimātus, pasaules nevērību, pasaules ļaunumu. Tas viss tā jau vienmēr ir bijis un būs, bet tas neietekmē drosmīgos, talantīgos un darbīgos. Un tā ir mūsu tauta, tā ir mūsu valsts, par ko mēs liekam sevi ķīlā šajā valsts svētku dienā!

Padomju vara izmēģinājās tautā Latvijā pārvilkt aizmirstības plīvuri mūsu esamībai brīvajā pasaulē. Tā šo viltīgo gājienu bija tik tālu attīstījusi, ka latvieši Latvijā, tik tiešām, nezināja, ka mēs, dažādās pasaules malās un visdažādākajos apstākļos, vēl esam dzīva vienība, ka esam teicami organizēti un visiem saviem spēkiem cīnāmies par Latvijas neatkarības atjaunošanu. Un jaunie Latvijā neko nezināja par brīvvalsts un II pasaules kara laiku, jo tas varēja viņus veidot par neatkarīgiem domātājiem un cīnītājiem. Politiskie pretspēki Maskavā vēl arvien kaļ savus plānus un vērpj savas viltības tiklus, lai mūs iznīcinātu. Tā arvien vēl ir šodienas realitāte. Un līdz šim neviena no lielvalstīm nav vēl brīvprātīgi aizsargājusi kādas mazas tautas izdzīvošanu un neatkarību. Rakstītas deklarācijas, teikti skaisti vārdi, bet pašas savas intereses arvien tām bijušas pirmā vietā. Tāda ir cilvēka daba. Ar to mums uz ik soļa jārēķinājas.

Nav jāskatās tālā pagātnē, kas tomēr ir jāpazīst, lai redzētu šo skarbo patiesību. Čečenija, Bosnija, Lebanona, Tibeta. Politiskās izrēķināšanās visās pasaules malās ar miljonu miljoniem upuņu. Tautu iznīcināšana ar badu, slimībām, ar citiem līdzekļiem. Jā, mēs esam cietuši, neganti cietuši. Un nekas nesāp vairāk, kā nelaime uz paša muguras, bet tomēr - pasaules acis mūsu ciešanas ir samērā niecīgas ar citām tautām, un sevišķi ar tām, kas ir jau pilnīgi iznīcinātas. Bet tās ir mūsu ciešanas, un tām ir jābūt par stiprinājumu un spēku mūsu šodienas un rītdienas cīņā. Mūsu tautas pastāvēšanā.

Latvijā šodien notiek ievērojama pārkārtošanās. Saimnieciski, politiski un pašā dzīvē. Šī darba veicējiem dienas nav vieglas un tie sevišķu pateicību nesāņem un nesāņems. Tomēr jāatzīst, ka ir cilvēki, kas šo darbu veic un netrūkst to, kas viņiem nāk talkā. Ir, kam veicas, un ir, kam nepadodas. Kaut gan darba tikums, kas no laika gala bijis latviešu dzīves ziņas cildena īpašība, komunistu sistēmā tika ievērojami vājināts, tas pamazām atgriežas, atgriežas jaunos latviešos, jo tie sāk saskatīt tā vērtību. Un lai cik drāmatiski tas nebūtu un neizliktos, diemžēl, daudzaļiem agrākās ierindas cilvēkiem, birokrātiem, ir jāiet, lai valsts un tauta izlauztos no tās pelēcības un žņaugiem, kas turpina baiļu mentalitātes procesu. Tā ir jauna reali-

ļausanos uz sevi. Būdams individuālists, latvietis saglabājis, ja tā varētu izteikties, pirmatnību: viņš ir stipri konservatīvs, un tāpēc nekādas svešas varas viņu līdz šim nav varējušas pilnīgi salauzt vai uzsūkt sevi. Latvietis kā stiprs celms stāv savā vietā. Viņš saaudzis ar savu zemi un savu sētu. Taču Alberts Bels par jēdzienu "latviešu nacionālais raksturs" saka: "Raksturu veido ieradumu un īpašību summa. Latviešu raksturīgākā īpašība ir miermilība. Latvietis ir labsirdīgs un maīgs. Viņš bieži ir spītīgs un sentimentāls. Var raudāt pie miglaina upes līča. Taču nokļuvis valdībā, viņš gatavs aizdambēt šo upi, ja viņam liks. Tas tāpēc, ka viņš nespēj paredzēt nākotni. Latvietis ir labs kaņavīrs. Šī īpašība nav pretrunā ar miermilību, bet papildina to. Ja latvietim kas pieder personīgi, viņš to ļoti kopj. Kolektīvo īpašumu viņš ļauj aprūpēt citiem. Latvietis ir vēss pret radiem, bet draudzīgs ar kaimiņiem. Dažkārt kaimiņi to praktiski izmanto."

Ļoti būtiska, varbūt pati būtiskākā, nozīme latviešu pasaules uzskatā ir zemei. Vārds "zeme" nes daudz lielāku jēgu, nekā tas liekas šī vārda sadzīviskajā lietojumā. Zeme nav tikai grunts, akmeņi un augsne. Zeme nav tikai materiālās pasaules daļa. Zeme, līdzās ugunim un gaisam, ir pasaules pirmavots. No Zemes nāk cilvēks. Bibelē stāv teikts: "Sava vaiga sviedros tev būs maizi ēst, kamēr tu atgriezies pie zemes, jo no tās tu esi ņemts: tu esi puteklis, un pie pišļiem tev būs atkal atgriezties."

Zeme ir cilvēka mūža Mājas. Viņpasaules mājoklis nestāv uz Zemes, bet iet cauri Zemei, pišļiem, Zemē iekšā. Mūža mājas kā aiziešana, lejup iešana, dziļumā, pagātnē, atgriežoties pie sevis. Latviešu tautas dziesma saka:

"Sak, zemīte ļaunu dara, -

Zeme dara visu labu:

Zeme deva ēsti, dzerti,

Glabā manu augumiņu."

Zeme ir pamats gan šīs pasaules, gan viņpasaules mājām. Kopumā zeme kā mājas veido mūžīgās atgriešanās ciklu, dzīves un nāves kopsakarū. Vīrs Mūža mājām uz zemes tiek veidotas piemiņas vietas. Arī tās var būt tukšas un bezjēdzīgas. Piemiņas vieta nevienam nav Mājas, bet tikai kultūras simbols, kas satur nojausmu par bijušām mājām. Attieksme pret kapiem parāda attieksmi pret mājām vispār.

Taču ciešā saistībā ar zemi ir arī šīs pasaules mājokļi, kuŗi vienmēr paceļas augšup, vīrs Zemes. Dzīvības mājas ir atnākšana, iešana augšup, tālumā, nākotnē, tiecoties uz sevi.

Ko, piemēram, nozīmē tas cilvēciskās pasaules veidojums, kuŗu apzīmē ar vārdu "mājas"? Kāda jēga ir ietverta kaut vai šādos izteikumos kā "atgriezties dzimtajās mājās - dzimtenē", "zeme - mūsu dzimtas mājas"? Varbūt šie izteikumi ir tikai poētiski salīdzinājumi, kuŗos nav ietverta nekāda dziļāka jēga? Tomēr ikvienā cilvēkā, pieminot šādus izteikumus, rodas vismaz kaut kāda, lai arī varbūt neskaidra, nojēga par kaut ko aizmirstu, bet tuvu, dzīvīgu un nepieciešamu.

Var jau, protams, apgalvot, ka mājas ir tikai celtnes dzīvošanai, celtnes ar noteiktu apdzīvojamās platības kvadrāturu, kuŗā ir jāpavada kāda daļa no savas dzīves. Tomēr, man liekas, ka mājas nav tikai fizikāla telpa, kuŗā mēs dzīvojam. Tās nav jāuztveŗ kā divistabu vai trīsistabu dzīvoklis, privātmāja, ires nams vai muiža. Celtnes, tās parametri, celtniecības materiāls, dzīvojamā platība, siltumtrašes un apgaismojums ir būvzinātnieŗu ziņā. Māja ir tā vieta, kur vienmēr atgriežas, lai gūtu mieru un piepildījumu. Taču to dod tikai tās Mājas, kuŗās cilvēka dvēsele atrod pati sevi. Zenta Mauriņa raksta: "Māte, māja un miers sākas ar to pašu "m" skaņu, un ja vārdam, tāpat kā cilvēkiem, ir sirds, tad šais vārds pukst tā pati labdabīgā,

laipnā un lēnīgā sirds. Kur valda māte, tur rodas miers un mājība, kur viņas trūkst, tur cilvēki kā zvēri ieķēŗas cits citā un pati dzīvība sakrīt drupās. Zemnieka mājas ir līdzīgas bišu stropam. Tikko mātes vairs nav, dzīvības ritms pārtrūkst, medus vācējas, vaska ražotājas un sargi pamet savu darbu, naidniekiem un laupītājiem ir atvērtas durvis, kārtības vietā stājas sajukums."

Tukšas mājas ir vieta, kuŗai nekad neviens nav piešķīris kādu dziļāku jēgu. Tādās mājās tikai ieskrien gaŗam ejot. Tukšas mājas nav gaŗā pasaules ceļa piepildījums, bet gan tikai pietura, kuŗai visi iet gaŗam. Tādās mājās ir tikai apmešanās, nevis dzīves vieta. To, vai māja ir tukša vai jēgpilna, nenosaka tajā pavadītais stundu un diennakšu skaits. Var visu mūžu pavadīt tukšās mājās un tā arī neatrast savas Mājas. Bet istās Mājas - cilvēka būtības izteicējas - var rast vienā acumirkli. Tikai tas, vai katram cilvēkam ir istās Mājas nevis tikai dzīvojamā platība, ir katra paša ziņā.

Man liekas, ka kaut kas pavisam īpašs ir senas, vecas lauku mājas. Latviešu lauku mājas ir noteikušas latviešu stilu, kuŗa būtība ir dziļa vienkāršība. Pelēks un balts, cēluma un klusuma krāsa, ir latviešu jūŗas, latviešu debesu, latviešu acu, sirmo ābeļu un pašaustas vadmalas krāsa. Pelēkas un baltas ir aizmigušas lauku mājas, tik tālu prom viena no otras, ka ne dūmeņi ar saviem dūmiem, ne sievas ar savām tenkām nevar apmainīties. Šo krāsu jēgu vislabāk saprot tas, kas ziemas dienā piebrauc pie dziļi aizsnigušām mājām vai arī pavasari vēro, kā pelēkās mājas ar lielo jumtu slīgst ābeļu un ievu ziedos un vecais saimnieks pelēkos svārkos iziet apraudzīt, vai gaŗajā ziemā bites nav izsalušas. Latviešu zemnieks, visur iedams, nes līdzī savu māju dvašu, un viņu izskatu nespēj izdzēst no tā acīm pat kapu smiltis. Un man liekas, ka vispilgtākais un krāšņākais piemērs tam latviešu literātūrā ir Edvarta Virzas "Straumēni". "Straumēni" ir latviešu tautas māju dziesma, uzlicības un ticības dziesma. "Straumēni" ir mājas to dziļākajā izpratnē, veidotas saskaņā un harmonijā ar dabu un cilvēka dvēseli.

Tātad, latvieša dvēsele ir meklējama viņa mājās un zemē, uz kuŗas tas mīt, un jēdziens "latvieši, zeme un mājas" ir nedalāms, lai kas arī notiktu. Latvietis var dzīvot lielās pilsētās, daudzdzīvokļu mājās, tomēr, noguris no pilsētas trokšņa un steigas, nojausdam lauku klusuma dziļo saturu, atguvis prieku strādāt un radīt, atgrieziesies zaļajos laukos un ziedošās pļavās, lai sakausētu savu radošo darbu ar mūžīgās dzīvības avota - zemes neizsmeļamo spēku un tā darinātu skaistāko no celtnēm, kāda jebkad bijusi, - savu LATVIJU. □

• 1996. g. 12. novembrī. Atļaujos piedāvāt mēnešrakstam ģimnazistes Lindas Veides darbu, kas tapis G. Merķeļa prēmijas domrakstu konkursa rezultātā. Pavisam piedalījās 72 vidusskolēni, un labākos darbus literātūras zinātnieks Edgars Mucenieks ieteica publicēt Rietumu preses izdevumos - katrā, protams, citu.

Šo konkursu jau piecus gadus rīko Latvijas Kultūras fonds, fonda Ķekavas kopa un Rīgas Latviešu biedrība, pieminot G. Merķeli un viņa darbu "Latvieši", kas arī ir šī konkursa pamattemas ierosinātājs - mana dzimta, mans novads un latvieši, mana tauta.

Lindas Veides sacerējumu, kā redzams, iedvesmojis mūsu tautas literārais pūrs, bet sacerējumā netrūkst arī labu pašas rakstītājas domu.

Ojārs Celle, PĪA, Rīgā

PS: Redakcija sūtījumu saņēma 27. novembrī (2 nedēļas vēlāk kopš izsūtīšanas - acimredzot, pasta ceļi vēl arvien ir visai neregulāri). Paldies autorei un iesūtītājam.

Priecājamies par līdzstrādnieku atsaucību un lūdzam to neliegt arī turpmāk. Lietojam tagad, galvenokārt, lielākus burtus, lai visi var publicēto vieglāk izlasīt.

Redakcija

RĪGAS FIZIONOMĻJA

Pārgājiens ar pieturas punktiem

Dzīvojot notikumiem, lieliem un maziem, līdzī un piedaloties, Rīgā nekad nav jāgarlaikojas. - Skaista diena, un tāpēc jāiet uz Centru kājām. Tas būs vienas nepilnas stundas soļojums. Izejot pa savas mājas priekšdārza vārtiņiem uz ielas, mani sagaida pārsteigums - kaimiņos divi jau labos gados vīri plēš nost sapuvušās sētas kokus, mēra un zāgē jaunus dēļus. Tiek atjaunota sēta. Apsveicu viņus latviski par vides izskata uzlabošanu, lai gan zinu, ka viņi latviešu valodu neprot. Viņi ir pensionējušies padomju armijas virsnieki un dzīvo militāram personālam būvētā dzīvokļu namā. Atbild man krieviski, ko es tikai ar minēšanu mazliet saprotu. Daži no nama iedzīvotājiem savākuši naudu, lai atjaunotu sētu un šie divi uzņēmušies to izdarīt. Rādu uz savu atjaunoto brūni krāsoto sētu un iesaku, lai viņi jauno sētu arī krāso brūnu. Vēlāk redzu, ka nokrāsojuši to spilgti zaļu.

Mana iela ir plata, gludi asfaltēta, taisna un gaļa. Labs spēļu laukums bērniem un trase auto ātrbraucējiem. Prasu savam draugam Jancim, vai tie bērni saprot latviski. Nāk atbilde, ka tikai viens, kas viņam labs draugs, saprotot. Iesniedzu lūgumu Rīgas Domei, lai policists, kas sēž sargmājiņā uz šīs pašas ielas, ķeŗ ātrbraucējus. Atbilde nav nākusi, bet dzirdu, ka bērniem aizliegts spēlēt bumbu uz ielas.

Kā tas var būt, ka krievvalodīgie bērni un jaunieši nemaz nesaprot latviski? 1994. gadā Čatakvā, Amerikā, Anatolijs Gorbunovs uz šo jautājumu man atbildēja, ka neesot skolotāju, kas varētu mācīt krievu skolniekiem latviski. Kā būtu, ja atvēlētu naudu skolotāju sagatavošanai un labam atalgojumam? Kā būtu, ja nepietiekamas latviešu valodas zināšanas apgūšanas dēļ skolniekus atstātu tajā pašā klasē uz otru gadu?

Rīga atjaunojas, un ne tikai Vecrīgā un Centrā. Ja ir saimnieks, tad kaut kas tiek labots, krāsots un uzkopts ielās, kur kādreiz glitās savrūpmājās ir dzīvojuši pārtikuši cilvēki, bet atjaunošanas process prasis pāris paaudzes.

Eju gar Āgenskalna tirdziņu, kur var mierīgi iepirkties. Tur nav nekā no Centrāltirgus austrumnieciskās burzmas. Tālāk uz Rīgas pusi paeju gaŗām Unibankai, kuŗas modernā iekārta un apkalpošana līdzīga Rietumu bankām. Tā ir pašreiz stiprākā banka Latvijā, un tāpēc savu Rīgā tērējamo naudu esmu tur noglabājis, to pārceļot no vājās Krājbankas. Otrās līnijas tramvajs uz Zasulauku tagad brauc padomju uzvaras piemineklim apkārt ar likumu. Cik ilgi to pieminekli tur turēs? Uzvaras laukuma zaļās pļavas maz izmantotas. Tur ir lieliskas iespējas izveidot atpūtas un sporta parku. Tuvojoties Daugavai un Akmens tiltam, paeju gaŗām vecām ēkām, kur kādreiz bijusi Torņkalna preču stacija.

Rīgas Domes Pilsētas attīstības departaments ar š. g. 30. maija vēstuli, ko parakstījis direktora vietnieks L. Pavilonis, iesaka uz šo vietu pāriet Latvijas 50 gadu okupācijas muzejam, jo, proti, tur ir kāds nams un noliktava, ko pār-būvējot, muzejs varētu izmantot. Okupācijas muzejs pašreiz atrodas izcilā vietā Strēlnieku laukumā, Vecpilsētā, kur ik dienu pastaigājas ridzinieku un tūristu pulki. Kas ies pāri Daugavai meklēt Okupācijas muzeju? Vai Rīgas Dome iesaka aizmirst okupāciju?

Eju pāri Daugavai pa Akmens tiltu, nesatikdams nevienu kājām gājēju un uzmanīgi izvairīdamies no bedrēm ietves asfaltā, lai neiekristu upē. Cilvēki brauc uz un no Pārdaugavas ar tramvajiem, trolejbusiem un autobusiem. Tie, kas brauc uz viesnici "Daugava", izmanto taksametrus. Tad, kad tilta Pārdaugavas galā uzbūvēs iecerēto 100 miljonu latu (?) dārgo Nacionālo bibliotēku pēc architekta

Gunara Birketa lieliskā plāna, tad nešaubīgi kājnieku skaits pāri Akmens tiltam vairosies. Studenti, zinātnieki un pētnieki ir trūcīgi, dūšīgi un taupīgi.

Rīgai ir izcila panorāma. Kādreiz sapņos stāvēju kreisajā Daugavmalā un vēlējos tikt pāri. Cik lielpilsētām tek cauri tāda varena upe kā Daugava? Tūristi braukā Parīzē par tādu mazu upeli kā Sēnu un priecājas. Kopenhāgenā tūristi kā kaijas sēž kanālu malās ciešās rindās un dzeŗ alu no pudeles. Citi turpat blakus zem pajumtēm dzeŗ alu no glāzēm un gaida vakariņas un pēc tam kabarē laiku. Tūristu kuģiši braukā šurpu turpu pa šaurajiem ūdeņiem. Briselē tūkstošiem cilvēku sēž pilsētas nama laukumā, kas no visām pusēm ieslēgts ar celtnēm, un skatās viens uz otru vai arī labākā gadījumā uz uzstādītajam puķu dekorācijām.

Nekur nav tādas saulrieta un vēsturiska skata panorāmas kā Daugavmalā, kur armijas, kaŗavadoņi un karāļi ir cīnījušies, lai iegūtu šo Latvijas likteņupi savā ipašumā.

Nākotnes vizija - visa auto novietošana un satiksme ir nolikta pazemē, bet virs zemes Daugavmalā ir parks un laukumi, kur pulcēties un priecāties tautai. Turpat izvietoti Vecrīgas arhitektoniskā stilā uzbūvēti restorāni, kafējnicas un tūristu kuģiņu piestātnes.

Atgrieŗos no sapņošanas un stāvu pie lielas bedres, kur tiek no jauna būvēts Melngalvju nams, visā tā vēsturiskā greznumā. Par melngalviem saucās neprecētu ārzemju tirgotāju brālības Rīgā, Tallinā, Tērbatā un citur. 1416. gadā Rīgas rāte apstiprināja vācu vecpuišu melngalvju brālības statūtus un iekšējo kārtību. Melngalvi dzīvoja kopmitnēs, un par tādu kļuva arī gilzu vajadzībām 1477. g. Rīgas rātes būvētais nams Rātslaukumā. Ikdienas sanāksmēs tas nodereŗja malka tukšošanai. Melngalvju namā pastāvēja arī dziŗu zāle un uz daŗiem melngalvju svētkiem uzaicināja arī dāmas, pie kam svētku dalībnieku uzvešanas stingri reglamentēja statūti. Latvijas laikā Melngalvju biedriba pastāvēja vairs tikai kā neprecētu vācu tirgotāju klubs. Līdz ar to ir dabiski, ka Melngalvju namam mantinieku nav.

Dzintra Āboliņa laikrakstā "Diena" raksta: "Melngalvju nama atjaunošana pēc nozīmīguma ir līdzvērtīga Latvijas Nacionālās Operas vai Rīgas pils restaurācija", tā pielīdzinot vācu vecpuišu kopmitni un dziŗu vietu tādām kultūras un mākslas centram kā operai un tādai valsts prezidenta oficiālai rezidencei un valsts diplomātiskai pieņemšanas vietai, kā Rīgas pilij. Rīgas pašvaldības SIA Rīgas nami direktors Andris Lācis apgalvo, ka ēkas atjaunošanai līdz šim neesot tērēta Rīgas pilsētas budŗeta nauda, kas, kā zināms, ir nodokļu maksātāju nauda. Nauda nākot no aptuveni 100 Rīgas namu apsaimniekošanas. Arī ipašu sponsoru neesot. Vienīgi vācu uzņēmējs Huboters esot noziedojis 3000 latus. Banka Pareks ar milzīgu sienas reklāmu ir uzdevusies par Melngalvju nama atjaunošanas sponsoru, bet nav devusi ne santimu.

Vispār ir miklaini, kam šāda Melngalvja nama restaurācija šini laikā un sabiedriskās nabadzības apstākļos ir vajadzīga. Vai pašvaldības SIA var izlietot savu peļņu pēc savas patikas, kas neatbilst pārvaldīto namu stāvokļu uzlabošanai? Vai nams piederēs pilsētai? Vai tai vajaga greznu reprezentācijas zāli dzīrošanai? Rīgas Domei jau tagad ir reprezentatīvas telpas, kā, piemēram, telpa, kur sēdēja LKP Centrālkomiteja. Kas vēlas, var aiziet pasēdēt lielajā krēslā, kuŗā sēdējis posta nesējs Kalnbērziņš.

Rīgas pilsētas Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas priekšnieks Georgs Baumanis saka, ka viņa vienīgā slimība esot Vecrīga un viens no objektiem esot Melngalvju nams. Tas neesot butaforija, bet mērķis esot visa Rātslaukuma atjaunošana. Kur atradās Rātslaukums? Ejot pa Kaļķu ielu uz Daugavas pusi tā atduŗas pret Rāts-

namu un Rātslaukumu, kuŗa otrā malā bija Melngalvju nams. Rātslaukumā sanāca kopā vismaz septiņas ielas. Runāšana par Rātslaukuma atjaunošanu tā vēsturiskā vietā un veidā ir cilvēku apmānīšana.

Lai varētu sākt būvēt Melngalvju namu, Okupācijas muzejam nogrieza nost tā viena daļu. Šī ēka padomju varas laikā bija uzbūvēta Strēlnieku muzejam, kas tagad pārcelts uz Kaŗa muŗeju Pulvertorni. Tālāk uz Daugavas pusi ir plašais Strēlnieku laukums ar trīs sarkano strēlnieku skulptūru. To kādreiz novākšot. Šie trīs strēlnieki skulptūras veidošanas laikā esot zaudējuši savas galvas. Ap būvi bijusi koka būda, kas aizdegusies. Atskrējuši ugunsdzēsēji, kas lējuši virsū ūdeni, lai gan sargs saucis, lai būda deg. Akmeņi nav izturējuši auksto ūdens duŗu un saplaisājuši. Bijis jākaļ jauns un isāks strēlnieku pieminekļis.

Bijušo Strēlnieku muŗeja ēku nebūtu ko taupīt, ja valdība un pilsētas Dome tiešām dotu Okupācijas muzejam pilsētas centrā piemērotu ēku un naudu pārbūvei. Šāda iespējami piemērota ēka esot brīva Kaŗķu un Vāgnera ielas stūrī. Bet ja tik formāli patriotiska partija kā LNNK, kuŗai vadoŗa loma Domē, nevar dot istu atbalstu Okupācijas muzejam, rodas šaubas par šādu patriotu prioritātēm. Tāpat noderētu istis atbalsts Brāļu kapu atjaunošanai, lai apturētu šūnakmeņu bojāšanos. Stipri nolietojusies arī Nacionālā teātra ēka. Tās ir prioritātes, ne Melngalvju nams.

Izejot cauri šaurajai Vecpilsētai, atveŗas skats, kas izraisa prieka smaidu. Baltais nams mirdz spoŗi. Operas nams, kas bija nonācis nelietojamā stāvoklī, ir atjaunots. Opera strādā. Vai Latvijā ir vēl kāds cits šāds skaists nensens piemērs, ka var ko pabeigt skaisti un labi? Pēdējos gados būvdirektors Raubiŗsko mani ir vedis uz milzīgu, bet jau pamiruŗu metalkonstruksijas rūpnīcu, kur metināja kopā saktuvei vajadzīgās metaldaŗas un uz jauno laiku kokapstrādāšanas darbnīcu, kur no koka plāksnitēm limēja kopā operas pagājuŗā gadsimta stikla krēslus. Viņŗš mani veda uz operas jumtu, ko pacēla augstāk un restaurēja ar akustikas izpratni, un atkal zemē milzīgi dziļajā bedrē zem skatuves. Viņŗš daudz stāstījis kā restaurētas daŗādās detaļas. Viņŗš pazina savus strādniekus un restaurētājus, un tie pazina viņu. Neredzēju tos slaistoties, kā tas parasti mēdz būt daudzās citās būvvietās. Kad 1995. gada pavasarī vērtēju, cik milzīgi daudz vēl jāpadara, tad Raubiŗsko paveica to, kas likās neiespējams. Lai arī viņam nepatika valdības prasība steigties, lai pabeigtu operu līdz 29. septembrim, dienu pirms vēlēŗšanām, viņŗš ŗo valdības prasību izpildīja. Viņŗš būtu labprātāk redzējis operu atklājam 18. novembrī. Valdība nedeŗa pietiekami naudas un gluŗi apzinīgi lika būvdirekcijai dzīvot nepārtraukti uz parāda. Prezidents Ulmanis, ministru prezidents Gailis un kultūras ministrs Dripe nāca būvdarbus inspicēt. Prasīja, solīja, bet nedeŗa. Valdība ir mainījusies, bet valsti jauna valdība nevar atteikties no atbildības par to, ko ir izdarījis iepriekŗējā valdība.

Operas atjaunošana ir lieliski paveikts darbs un par to lielākā pateicība pienākas būvdirektoram Edvardam Raubiŗsko. Bez viņa labi plānotā plaŗā darba vēriena nepabeigtā opera stāvētu tāpat kā citi iesākti, bet nepabeigti būvdarbi. Tas nedarītu godu Latvijai. Par operas administrācijas darbiem un nedarbiem ir jau daudz rakstīts Latvijas presē. Viens tāds nedarbs ir līgums, ar kuŗu "Aldaris" tiek atzīts kā pastāvīgs operas atbalstītājs, ziedojot katru gadu tikai niecīgu daŗu tūkstoŗu lielu summu. Par to "Aldaris" saņem preti pastāvīgu reklāmas vietu ar plāksni pie operas fasādes. Iznāca tā, ka ŗi uzbāzīgā reklāma pie operas galvenās ieejas vēstīja visiem, ka tur ir "Aldaris". Kad vēlāk "Aldaŗa" plāksni pēc Raubiŗsko protestiem atvietoja ar plāksni, kas paziņoja, ka ŗi ir Latvijas Nacionālā Opera,

Aldaŗa direktors Gavrilovs protestēja, vicinot gaisā savu kontraktu ar operas administrāciju. Pēc tam "Aldaŗa" zīmi pārcēla uz sienu pie kases durvīm. Visbeidzot architekta, restaurātores Liesma Markova pierunāja Gavrilovu, lai viņŗš samaksā par operas afiŗu kastēm, kuŗas pieliktu pie sienas, kur operas kases durvis. Gavrilovs uztaisīja jaunu gigantiska lieluma "Aldaŗa" plāksni, ko ielika vienā no stiklotajām afiŗu kastēm. Te nu bija.

Viena no patīkamākajām vietām, kur pasēdēt, dzeŗot kafiju un uzēdot garŗīgas pankūkas, ir restorāna Pie lielā pulksteŗa otrais stāvs, kur skats uz operu un Brīvības pieminekli. Pēdējo reizi ieejot ŗajā restorāna un skatoties pa logiem, varēju redzēt tikai baltus milzu lietussargus ar sarkanu uzrakstu "Aldaris". Ja tos negribi redzēt, jāiet sēdēt zem tiem ārā terasē, neskatoties vai saule spīd, lietussargi un vējŗš pūŗ. Vēl viens uzbāzīgas reklāmas piemērs.

Savā pastaigā pa Rīgu esmu nonācis Raiņa bulvāri pie savas vecās skolas, Rīgas pilsētas 1. ģimnazijas. Tur notiek absolventu sanāksme. Direktors Damlics stāsta, ka, lai skola dabūtu valsts naudu, to pārdēvēs par 1. valsts ģimnaziju. Iebildumi, ka 1. valsts ģimnazija bija cita skola, citā vietā, nekur netiek. Ja grib dabūt valsts naudu, tad jāklausa valsts ierēdņiem. Ģimnazijas muŗeja vadītāja mums izrāda pagraba stāvā rūpīgi savāktos un sakārtotos materiālus par skolas gaŗajām vēsturiskajām gaitām un aicina absolventus atsūtīt viņai nozīmīgākos datus par savām gaitām un sasniegumiem, līdz ar fotogrāfiju uz adresi: A. Zumente, Skolas vēstures muŗeja vadītāja, Rīgas 1. ģimnazijā, Raiņa bulvāri 8, Rīga, LV-1050, Latvija.

Cits skats, turpat Raiņa bulvāri. Kā zināms, Rīgas publiskajos transporta līdzekļos var braukt, ja ir mēneŗa karte vai arī taloniņi, kuŗos ir jākompostrē, tas ir, - tie ir jāieliek iericē, ar kuŗas palīdzību tiek izkniebti taloniņā caurumi. Ja tādu nav, tad pēkŗņa kontrole starp pieturas vietām rada izbīli, vienu latu un piecdesmit santīmu lielu soda naudu. Ja nav naudas, tad nezīnu, kas notiek. Bieŗi vien tie ir jaunieŗi vai arī nabadzīgi cilvēki, kas brauc kā "zaķi". Redzu, ka vienu jaunieti velk projam uz busiņu. Viņŗš turās pretīm. Ierēdņi nevar viņu dabūt busiņā un to iekausta. Kad saku ierēdņiem, ka nevajadzētu sist, tie atbild: "Viņŗš mūs sauca par cūkām." Es nevarot saredzēt, kas man pašam ir uz vēdera, kur nu vēl, ko nepaklausīgais jaunietis darijis.

Skaistākais, visvairāk lietotais parks Rīgā ir Vēŗmanes dārzs. To 1816. gadā Rīgas pilsētai dāvinājuŗi Rīgas rūpnīka atraitne A. Ģ. Vēŗmane. Trīs brāļi Vēŗmaņi ieraduŗies Rīgā 18. g. s. otrajā pusē. Divi no viņiem kļuŗuŗi baŗģāti un ieguvuŗi "fon" tituli, treŗšais bijis jūŗas kapteinis. Vēŗmanes dāvinājuma akts neesot atrodams, līdz ar ko Vēŗmanes dārzs nav reģistrēts kā pilsētas pašvaldības īpaŗums un tamdēļ uzskatāms par valsts īpaŗumu. Centra rajona valdes direktors Jopsīfs Zagants jau iznomājis nekustāmu īpaŗumu, kas ir uz Vēŗmanes dārza zemes, firmai Man-Tess, vienlaikus dodot firmai garantijas pirmpirkuma tiesību izmantoŗšanai. Laikam, ŗie valsts un Rīgas kungi, kas paŗreiz strīdās ap Vēŗmanes dārza īpaŗumtiesībām nezīna, ka par ŗi dārza īpaŗnieci varētu kļūt Latvijas iedzīvotāja, dzimusi Vēŗmane. Viņai ar Vācijā dzīvojoŗo radu pareizi izstrādātu cilts koku nav nekādu grūtību pierādīt, ka viņa var pieprasīt īpaŗumā Vēŗmanes dārzu, ja tas netiek atzīts par Rīgas pilsētas īpaŗumu un ka valsts to sāk izpārdot.

No Vēŗmanes dārza līdz Pasaules Brīvo latvieŗu apvienības birojam Elizabetes ielā 63, dz. 3, var nokļūt vienā minūter. Tur katra mēneŗa otrās piektdienas vakarā, plkst. 7, pulcējas latvieŗi no visas pasaules, lai spirdzinātu savu garu un salīdzinātu savus piedzīvojumus Latvijā. □

Ilgvars Spilners

PIE 2000. GADA SLIEKŠŅA...

Tātad - tomēr sagaidīsim jauno gadsimtu prezidenta Klintonu vadībā!

Lai ko dzied pārējo 'lielvalstu' koris, bez konkurences diriģenta pozīcijā stāv ASV, un daudz kas izrietēs tieši no šīs dinamikās, pretrunīgās valsts rūpēm un plāniem, no vadošo aprindu stājas un rīcības. No principiem, kuŗus ASV pieteiks (vai iesaldēs) tālāk veidojot attīstību kapitālisma 'uzvaras' socisma bankrota pasaulē. Varētu pat zīlēt: ASV priekšzīme (darbi, ne vārdi) un vērtības, kuŗas iedarbosies rīcības pamatos, lielā mērā noteiks gaisotni, kuŗā 'peldēsim' lielo uģuņošanu vērojot pēc 4 gadiem. Universāls prieks, vai tās pašas sūdzības par 'jauniem draudiem', 'plikiem budžetiem', 'neparedzamu nākotni'?

Tādās lielās reizēs gan parasti valda optimisms. Kaut uz brīdi iestājas miers un bijība mūžīgā pulksteņa priekšā. Lidz tam tomēr vēl 4 grūti gadi - kur starplaikā optimisma ceļšanai sataustīsim drošus pamatus? Nav garantēts, ka viss pagriezīsies labvēlīgi. Nav solīts, ka pēkšņi visas prasības - arī latviešu - apmierinās. Ir tikai, kaut kur tālu miglā, Klintonu 'tilts uz nākošo gadsimtu'. Kāds tas būs, un kuŗš tam tiks pāri?

Pavisam nesen - pirms 2 gadiem - ASV Kongresā (kā Tautas vietnieku namā, tā Senātā) ienāca republikāņu (konzervatīvo) vairākums un demokrātu partijas lepnos projektus izsita no slīdēm. Sekoja ciņa par prezidenta pieteikto dienas kārtību, piem., plašām veselības apdrošināšanas reformām, kamēr konservatīvie, vietnieku nama spīkera Gingriča vadībā, reklamēja savu stingro 'sabiedrisko līgumu', ar budžeta deficīta likvidēšanu degpunktā... un rezultātā redzējam ASV valdības paralīzi. Teica: nebeidzamu personīgu skandālu apsēsts, ar plāniem skrandās, bez istiem panākumiem, kas tas par 'vadoni'... un jau labu laiku pirms š. g. novembra vēlēšanām Klintonu izredzes skaitījās bezcerīgas.

Tad lēnām un atjautīgi prezidents sāka infiltrēt 'centru', pa vienai 'aizpēmās' un istenoja republikāņu idejas un katru kompromisu - nepilnīgu bezdarba reformu, pakāpenisku budžeta (bet arī valdības pakalpojumu) samazināšanu, stiprinātas policijas vienības - notēloja kā 'progresu'. Re, palīdzība 'vienkāršiem cilvēkiem'. Kampaņas debatēs republikāņu kandidātam Senatoram Dolam neatlika nekas cits, kā pliekanas sūdzības no apietām pozīcijām - to gan varēja ātrāk, to vairāk - un rezignēti izskanēja aicinājums vēlētajiem minēt: kad Klintonu pārgājis republikāņu partijā? Divu gadu laikā viņš paveica gaŗu ceļu gabalu - no šķietamas bezcerības izsūtījuma - atpakaļ uz Balto namu.

Paralēli tie paši vēlētaji Kongresā paturēja republikāņu vairākumu! Ko tas nozīmē? Vai vienkārši noraidīts pārrāk (73 g.) 'vecāis', 'krepķīgais' (bet 'uzticāmais') Dols? Liels pensionāru vairākums balsoja par 'šaubīgo' Klintonu; minoritātes - par Klintonu; tirgziņi - par Dolu; u. t. t. - varbūt der pieminēt galveno: *balsotājiem neauglīgie strīdi apņikušies* (mazāk kā puse balstiesīgo piedalījās vēlēšanās!), problēmu tik daudz, ka rīcība, pat daļēja, nepilnīga, izraisa pozitīvu atsaucību. Ja pieņemamu rīcību var panākt kombinācija demokrāts Baltā namā - republikāņi Kongresā, kāpēc ne tāpat tālāk? Pragmatismu! Iespējamo! Uzvarēja nevis cēli principi, bet puslidz kompetentas saimniekošanas paskats. T. s., 'vidus ceļš'. Mērenība.

Protams, 'sastrādāšana' (consensus) ir labi pazīstama amerikāņu tradīcija, tāpēc nepārsteidz balsotāju mājiens politiķiem: arī turpmāk rīkojaties 'veikalnieciski' (Daļa ievēlēto republikāņu nav partijas labā spārna fanātiķi, bet 'mērenie' - un Klintonu tos jau aicinājis uz pārrunām.). Uz-

devums skaidrs: visi kopā ieliekiet vēl kaut ko konkrētu valsts un pilsoņu labklājības kontā.

Tik tālu loģiski. ASV iekšēju problēmu netrūkst: ar izkurtējušu izglītības sistēmu, kriminālīti, privātu bruņošanas, narkotikas sērgu, bezdarbu, asām minoritāšu attiecībām, darba pozīciju eksportu uz 'lētām zemēm', nelegālu imigrantu plūdiem, piesārņotu vidi, seklu, sensacionālisma piesātinātu 'kultūru', utt. nevar lepoties, rādīt citiem priekšzīmi... un pie visa tā daudz kas revidējams, turklāt budžetus stipri uzmanot. Par to, ka darbs nebūs patīkams, liecina fakts, ka ducis līdzšinējo Klintonu ministru ('sekretāru') pieteikuši aiziešanu no kabineta. ASV iekšējā pārkaršana un miers jaunam režīmam būs ciets rieksts.

To jāpatur prātā, ASV ārlietu politiku vērojot. Tai galvenais moto vienmēr bijis un būs: 'ASV pirmā vietā', resp., vispirms momentāras ASV 'intereses', kuŗām nav tūlīt vajadzīgas dzīvas saites ar pamatprincipiem. Krasākais piemērs: kā var atklāti tirgoties ar sarkano Ķīnu, klaji represīvu režīmu, bet nabaga Kubai pieteikt ekonomisku blokādi - visu laiku tiepjot 'cilvēktiesību aizstāvēšanu'? Vienkārši. Ķīnas tirgus laukums ir potenciāli lielākais pasaulē. Un - bez kubiešu trimdinieku (daļa: izsistā diktatora Batistas atbalstītāji) pusmiljona balsīm nav iespējams politiski 'vinēt' Florīdā. Tāpēc, lai cik tas apvainoja ASV rietumu sabiedrotos, Klintonu parakstīja Helmsa-Burtona likumprojektu (tas iedomīgi aizliedz citām *suverēnām* valstīm tirgoties ar Kubu!)... un panāca (nopirka) loloto uzvaru Florīdā. Princips, kā reiz čeķu ārlietu ministrs pie Minchenes 'miers mūsu laikos' parakstīšanas, lai gaida aizdurvīm. To pasauks, kad būs izdevīgi. Vai arī - ignorēs pavisam. Iekšējs dzinējs nosaka ārējo rīcību.

Izolēts gadījums? Nebūt ne. Svārstība un nenoteiktība ir ASV ārpolitikas vadmotīvi, raksturīgākais. Visjūtāmāk pretrunas iedarbojas tad, kad 'notikumi' risinājas tālu no mājām. Katrs solis uz ārpusi, pasaulē, amerikāņiem sagādā lielas grūtības.

Lai kādu propagandu Holīvuda, piem., ražo par ASV 'vadošo lomu' nemitīgā 'brīvības sardzē', vēsturiski fakti rāda stipri pliekanāku, izvēlīgāku amerikāņu stāju pienākuma priekšā. Pirmais pasaules kaŗš (1914-1918): ASV frontē 'ierodas' 1917. gadā. Otrais - (1939-1945): ASV aktīvi cīnās tikai no 1941. g. decembra, pēc japāņu uzbrukuma, bet 2 gadus, kamēr Eiropa noasiņo, tirgojas ar fašistiem. Vai pret Vāciju ASV maz būtu cīnījusies, ja Hitlers muļķīgi *pirmais* nebūtu pieteicis kaŗu? Teherānā un Jaltā Čerčils un Rūzvelts 'atbrīvoto' Austrumeiropu pamet Staļina 'gādībā', tāpat, kā reiz Čemberlens Čeķiju Hitleram. Kenedijs ar Kubas blokādi ir 'gatavs' riskēt atomkaŗu - to pašu, kuŗa 'briesmas' nedaudz agrāk ASV izsauc kā attaisnojumu unģāru izmisīgās revolūcijas ignorēšanai. Atbild valnim Berlīnē? 'Ich bin ein Berliner' *runa* (krievu arhīvi rāda, ka stingra rietumu protesta gadījumā tas tūlīt būtu novākts). 1956. g. ASV noraida Francijas pašu inscīnētās dēkas 'programmā', un to nospēlē lidz kliņķim. No zila gaisa un, galvenokārt, lai pakaitinātu krievus, Niksons atjauno kontaktus ar komunistu Ķīnu - Korejas kaŗa pretinieku. Irānā ASV neprot laicīgi brīdināt un aizstāvēt sabiedroto (bet despotisko) šachu, pie varas nāk reliģiski fanātiķi, tad prezidentam Karteram jācieš sūtniecības ķīlnieku glābšanas avārija. Un tā tālāk. Par Somāliju un Bosniju (kur gan smagāk atšālējās 'apvienotās Eiropas' slava) labāk nerunāsim.

Impotences pazīmes? Vienkārši - nevaļa, pašmāju likstas? Ik pa laikam uzpeldošais izolacionisms ('lai viņi tur paši aptira savas...') Tāds kā iedzimts nacionālais īgnums - re, kā imigranti devāmies uz Ameriku tieši lai tiktu prom no 'visa tā'...? Varbūt paralēli, ilgāk stiepts 'nedrošības' posms militāri-rūpnieciskam kompleksam (abās pusēs)

ari labi nodereja... Bez šaubām, tas kā spēcīgs ekonomijas motors darbojās kā vēl līdz šim nekas cits, un grūti tam sameklēt jaunus uzdevumus (Vieglāk: jaunus 'ienaidniekus', piem., 'terrorismu', 'narkotiku', utt.). Tāpat vienotības, 'stabilitātes' ziņā. Politikiem visparocīgākie ir 'ārējie ienaidnieki' - tad nopietnām sabiedrības problēmām uz vietas nav jāpiegriež tik daudz uzmanības. Prioritātes - skaidras. Jaunu tanku? Te, lūdzu, prasītie miljoni - un pāris gadus gatavs. Tik viegli neiet ar istas demokrātijas 'būvēšanu', vides glabāšanu, izglītību, veselības nodrošināšanu, sakarīgu likumdošanu, kārtības ieviešanu, vērtīgu darba vietu radīšanu globālā ekonomijā - ar visiem nebeidzamiem, sarežģītiem, savstarpēji mijiedarbiem demokrātijas - tirgus laukuma procesiem. Turklāt, miera un maipu laikos vairs neder kaņa un sasprindzinājuma posma 'pavēļu metodes'. Izplēn automātiska paklausība. Pilsonis grib 'piedalīties'. To Gorbačovs savas 'reformas' atraisot, šķiet, bija kolosāli piemirsis - ja vispār savienojumus spēja iedomāties. Krievijā - un Latvijā - tikai nākošā paaudze spēš aptuveni 'jaunā realitātē' orientēties, mazliet to piedzīvojusi. Bet otrā galā to jau bez apstājas pārražo, maina, labo, kritizē, lāpa un pārdefinē ASV dinamo... ar to aizraujas, tā ir vienmēr pilsoņu un politiķu uzmanības centrā. Grūti kam citam - ārpusaulei, atšķirībā, niansēm, svešām kultūrām, elementārākām prasībām - ar to sacensies. "Kas labs Amerikai, tas labs pasaulei..."

Nē, ASV nevar apglaimot ar konsekventu, neatlaidīgu, gudru 'brīvības', pat savu ilgtermiņa 'interesu' aizstāvēšanu. Drīzāk, tā ir bijusi bērnišķīga, uz nopietniem pienākumiem nesagatavota, arvien 'topoša' lielvalsts, kā paši saka: 'grandiozais eksperiments', un katras krīzes priekšā pēkšņi apjukusi, ietiepīga, it kā visus aprēķinus būtu jāsāk no jauna. Tai kompetences, šķiet, nesniedzas pārāk tālu: Grenada, Panāma, agrāk Filipīnas, Dominika, Čīle, Nikaragva, Gvatemala... gandrīz vai koloniāla, izejvielu piegādes kategorija. Kuveitā, būsīm godīgi, netika aizstāvēta nekāda 'demokrācija', bet gan ASV benzīna patērētāju patvaļā. Un arī tad ASV nespēja afēru nobeigt kā pienākas. Prezidents Bušs tankus apstādīnāja pusceļā uz Bagdadu, pieteica uzvaru... un līdz šai dienai jārēķinājas ar Sadama Huseina dūres vicināšanu. Tas pats Bušs Latvijas neatkarības atjaunošanu atzina kā 38-ais rindā, kuņas galvas galā bija mazā Īslande, lai gan ASV 50 gadus braši (resp., galvenokārt, mutiski) 'nepieņēma' mūsu valsts pakļaušanu padomijas režīmam.

Tādai bērnišķībai piemīt vēl pāris nepatīkamas īpašības.

Pirmā: citu vainošana, kopā ar 'tikai mēs paši' bravūru (kuņai, kā redzējam, svārstīgs segums). Kandidāts Dols, piem., atkārtoti solīja nepadot ASV bruņoto vienību 'suverēnitāti' ANO kontrolei kopēja pasākuma veikšanas laikā - it kā ANO būtu 'galvenā problēma'. ANO, skaidrs, problēmu netrūkst. Viena no smagākām: ASV tai ir lielākais nesamaksātu rēķinu parādnieks. Izgriezi kabatas, labi, bet tad arī neapvaino ar 'nabadzību', nevarību... (krievu taktikas - piekauj, tad prasa pateicību - variants). Mazliet dziļāk te slēpjas ASV neuzticība starptautiskiem 'forumiem', kuņos paklausīgi un regulāri netiek pieņemtas ASV 'linijas' - it kā to pienākums būtu veicināt ASV mērķus, vienīgi pareizos. Tāpēc drīzāk: uz savu roku, pēc patikas. Paskaidrojums izgudros vēlāk.

Otrā: konsekventas politikas vietā, neļēdzīga pieķeršanās atsevišķiem 'šaubīgu' režīmu līderiem - it kā pāris diezgan izolētu valstsvīru 'saprāšanās' vien varētu panākt brīnumus. Vēsturē neizceļas pozitīvi tādi gadījumi - tieši otrādi: Čemberlens-Hitlers, Rūzvelts-Staļins, Trudo-Kastro, Tačere-Gorbačovs, utt. Bušs bija pārāk ilgi pieķēries Gorbačovam, kaut kādas mistikas 'stabilitātes' vārdā Ķīje-

vā ukraiņus pat centās atrunāt no 'bistama nacionālisma'(!). Zinām rezultātus. Tas pats ar Klintonu un Jelcinu. Un - tālāk? Ar prezidentu Rēģanu (būtībā - aktieri) sākot, ASV ārpolitika noslidējusi 'personību' līmeni, 'foto momentu' virknē un, ja noņemam nemitīgo 'brīvā tirgus' paplašināšanu, bez nopietna satura. Nav zināms scenārija darinātājs, ja vispār atbildīgais atrodams.

Evantuēli tādai spēlītei izplēn šarms, tās straujie pagriezieni un pīruetes nogurdina sabiedrotos un atbaidātos, kas meklē palīdzību. Eiropa saka: 'jārikojas pašiem'. Āzijā jau rikojas. Nevar mūžīgi gaidīt spēcīga bērna pieaugšanu, pilngadības nosvērtību attiecībās.

Tieši te, Klintona 'tiltam' tuvojoties, mūs gaida lielākās briesmas. Nopietnākais drauds Latvijai? Skaidrs: atjaunoti krievu imperialistu centieni, šoreiz savu pamesto (tišām uz vietas atstāto?) kolonistu 'tiesību aizstāvēšanas' zīmē. Uvertūra jau sākusies: 'principā' noraidīta Staļina zagtās teritorijas atdošana, uzpeld ekonomiski draudi, zeļ apmelošana, iebaida 'nacionālus' politiķus, pabalstus saņem izteikti krieviski pasākumi... Vai ASV izlūkdienests, kas nogulēja Berlīnes mūra krachu, ir atkal aizmidzis? Kāpēc tik ilgi velkas rietumu drošības garantijas vēl vājām, nestabilām bijušās padomijas sastāvdaļām? Ak tā: nedrīkst 'uztraukt' tramīgos krievus, apdraudēt *turienes* 'trauslo' (resp., mafijas pārņemto) demokrātijā... Tātad, atkal tirgus aprēķini: vispirms jāapmaigo agresoru, tikai tad var domāt par upu glābšanu... Starplaikā, ko Bušs ar Gorbačovu sarunāja Maltā? Jaunu Jaltu? Par ASV sūtnes Albraites vienpusīgiem, negaumīgiem (un, droši vien, neinformētiem) izteicieniem Maskavā latviešu organizācijas iesniedza protestus, bet neļēdzīgais tagad tas, ka viņu piemin kā iespējamu nākošo Klintonas ārlietu ministri ('sekretāri'). Kādu mums viņa ierādis vietu parādē, kas dodas 'tilta' virzienā?

Ir pareizi un pienācīgi jaunam gadsimtam tuvoties ar optimismu, atjaunot cerības, mobilizēt apņēmību labot un laboties, sasparoties... ja tikai neaizmirstam notikušā sāpīgo pamācību, ja katru brīdi, pieaugošam apskurbumam nepadevušies, uzmanām notiekošo tik pat cieši, kā vienmēr, un ja ar veselīgu skepsi vērojam ne vien tradicionālo ienaidnieku, bet arī šķietamu draugu savtīgās izdarībās. Mēs gribam 'tilta' pāriešanas leģendas bērniem un bērnu bērniem stāstīt latviešu valodā, atļauju nevienam neprasot.

Lai līdz 2000. gadam piepildītos senā vēlme: Miers virs zemes, un cilvēkiem labs prāts.

Tādā garā -

Priecīgu svētkus!

Juris Mazutis

☒☒☒☒☒☒☒☒☒

LATVIEŠU DZĪVĀ SPĒKA ZUDUMS pasaules kaņu un to seku dēļ.

Par minēto tematu esmu meklējis atbildi vairākās grāmatās, sevišķi tādās, kur aprakstītas latviešu kaņavīru ārkārtīgi asiņainās ciņas. Lielākie zaudējumi radās, kad tie kaņoja tādās armijās, kuņām neinteresēja Latvijas brīvība. Zaudējumos vēl jāieskaita bēgļi, kas devās prom no dzimtenes. Apmēram, 1/3 daļa no tautas I pasaules kaņa laikā evakuējās uz Krieviju, bēgot no vācu kaņaspēka un paklausot Krievijas izdotajai pavēlei evakuēties. Lielākā daļa atgriezās Latvijā, bet daudzi palika Krievijā un tur iekārtojās uz dzīvi. Pēc II pasaules kaņa atkal vismaz 100,000 nonāca rietumos, kas pēc 50 gadu trimdas jau bija par veciem, lai sāktu jaunu dzīvi Latvijā. Viņu pēcnācēji bija jau pa daļai asimilējušies un maz no tiem pārcēlās uz dzīvi Latvijā. Okupācijas laika genocīdā atkal vismaz 100,000 deportēti uz austrumiem un tur nolikuši savas galvas.

"Ļoti interesanta ir Jukuma Vācieša sarakstītā grāmata: "Latviešu Strēlnieku Vēsturiskā Nozīme", kas 1922. gadā iznākusi Latvijas komunistu partijas izdevniecībā "Spartaks" un jaunā iespaidumā 1989. g., Rīgā, kad jau parādījās pirmās brīvības bezdelīgas pie Latvijas debesīm.

Grāmatā visos sīkumos aprakstītas Ziemassvētku un citas kaujas Latvijas teritorijā, kuŗas izcīnīja 8 strēlnieku pulki. Pēc šo pulku demobilizācijas J. Vācietis 1918. g. martā Maskavā saformēja 9 latviešu strēlnieku pulkus un vienu speciālu pulku (nemin kādām vajadzībām), kā arī artilērijas, kavalērijas un lidotāju vienības. Šie pulki kā atsevišķas vienības cīnījās visā Pad. Sav. teritorijā, visos svarīgos stratēģiskos centros. Piem., Maskavā viņš personīgi ziņojis Ļeņinam: "Sodien, ne vēlāk kā plkst. 12os Maskava būs mūsu rokā." Petrogradā baterijas kom. Edv. Bērziņš ar lielgabalu iešāvis pa logu Eseru partijas valdes sēdē (206. lpp.) "Visās četrās frontēs par priekšgājējiem kautiņos bija latviešu strēlnieki - viņi atklāja uzvaras laikmetu (208. lpp.)."

Aprakstītas cīņas pret kazakiem, uz Volgas (6. un 7. pulks), Ziemeļurālos, pie Kazanā (5. pulks). Reinholds Bērziņš komandēja Vācieša saformēto 3. armiju. Pats Vācietis bez virspavēlniecības komandēja arī 5. armiju. "Latvieši deva nāvīgu sitienu ģen. Deņikinam un ģen. Judeņicam (226. lpp), ģen. Korņilovam, ģen. Vrangelim (291. lpp) u. t. t. kaujā pēc kaujas. Vienīgā kaujas spējīgā vienība Krievijā esot bijusi kāda čehu vienība - pulks, kas pārgājis balto pusē un "smiedamies" lauzies cauri komunistu spēkiem uz Prāgu, kamēr ticies ar 4. latv. pulku, un abas puses cietušas smagus zaudējumus (219. lpp).

"1917. g. oktobrī latviešu strēlnieki Petrogradā spēlēja galveno lomu satversmes sapulces padzišanā, kur lieliem nebija vairākuma" un "galu galā zaudējumi latv. strēlnieku pulkos bija tik lieli, ka stāvoklis līdzinājās galīgi iznīcināšanai" (259. lpp.).

Kāds traģiskums un kādas paralēles ar 2. pasaules karu! Aizraušānās ar "pasaules lāpīšanas" idejām un problēmām mūsu mazā tauta nevar atļauties. J. Vācietis raksta, ka, apm., 1/3 no latviešu tautas nevajadzīgi bēga no vāciešiem un tika izkaisīta Krievijā. Leiši un igauņi palika uz vietas. Leiši arī pratuši izvairīties no kara kaislibām. Vācietis raksta: "Tas lielais iespaids, kādu uz leiti izdarīja garīdzniecība, iznīcināja pat vismazāko politisko savijīšanos tautas masā. Pavisam citāds stāvoklis bija Latvijā. Gājēju kārtā bija milzīgi sajūsmināta, sarkaniem strēlniekiem parādīties" (266. lpp).

Latviešiem, laikam, nav tādu saprātīgu vadoņu kā lietuviešiem.

Jukums Vācietis dzimis 1873. g. 11. nov.. Viņa tēvs bija laukstrādnieks jeb muižas kalps pie vietējā barona. Pagasta skolā Jukums parādīja izcilas sekmes un 1889. g. iestājās Kuldīgas apriņķa skolā un 2 gadus vēlāk Rīgas unteroficiēru bataljonā, kur ieguva pirmo militāro apmācību. Viņa straujā militārā augšupeja vaiņogojās ar to, ka 1918. g. 7. sept. Ļeņins viņu iecēla par Republikas visu bruņoto spēku virspavēlnieku un Ļeņina politiskā vadībā risināja svarīgākos pilsoņu kara stratēģiski operatīvos uzdevumus". No 1919. g. 4. janv. līdz 10. martam (komunistu laikā Latvijā) pildīja arī Latvijas armijas virspavēlnieka pienākumus.

Par nožēlošanu, 1917. g. 17. maijā, kad Valmierā sanāca uz apspriedi visu latviešu strēlnieku virsnieku un kareivju pārstāvjū, viņš atklāti nostājās bolševiku partijas pusē. Ar viņu aizgāja liela daļa latviešu strēlnieku (Vai viņus šē varētu pielīdzināt Andrievam Niedram?). Latviešu strēlnieku mazāko daļu organizēja latviešu cara armijas virsnieki Goppers, Briedis un domnieki Goldmanis un Zālītis.

Vēlāk, Latvijas brīvības gados, Jukums Vācietis kļuva par "Strādnieku un Zemnieku Sarkanās armijas" augstāko militāro mācību iestāžu profesoru Maskavā. Staļina personības kulta laikā Staļins likvidēja lielu daļu no Sarkanarmijas augstākiem virsniekiem, un arī Jukuma Vācieša dzīves ceļš izbeidzās 1938. g. 28. jūlijā ar nāves sodu un nošaušanu.

Vācietis raksta: "Manā vadībā strēlnieki izauga par lielu starptautisku proletārisku spēku un izvērtās par strādnieku šķiras, par padomju varas un par komūnisma kareivjiem". Par nožēlošanu šiem sarkanajiem latviešu strēlniekiem, kas cīnījās par komūnisma uzvaru Krievijā, pienāca ļoti bēdīgas beigas.

Grāmatas ievadā Jukums raksta: "Tos nopelnus un pakalpojumus, kuŗus izdarīja latviešu divīzija priekš padomju varas Krievijas vēsture nekad neaizmirsīs." Izlasot šo teikumu, ar nožēlu un ironiju jāskatās uz Jukuma Vācieša politisko īsredzību. Latviešu strēlnieki gan ieies Latvijas vēsturē tikai ar viņu cīņām Ziemassvētku kaujās, Ložmetēju kalnā un Tīrelpurvā, ko Vācietis arī apraksta savā grāmatā. Par tiem latv. strēlniekiem, kas pazuda Krievijas izplatījumos, cīnidamies pret cara armijas paliekām, kur lielākā daļa no viņiem nolika savas galvas, viņš saka, ka latvieši pašlaik neatzīstot viņu nopelnus, bet "tauta aptvers, ko priekš viņas darījuši tie viņas dēļi, kas vēl arvien bez pajumtes klist pa Krieviju." Latvijas labā viņi nav neko darījuši tad, kad viņi 1919. g. kaŗoja pret Latvijas nacionāliem spēkiem - pret to latviešu strēlnieku daļu, kas palika uzticīgi savai dzimtenei.

Jukuma "pārskatīšanās" atriebās latviešu tautai II pasaules kaŗā un vēl 50 gadu pēc tam. Jukums Vācietis apgalvo, ka komūnisms Krievijā nebūtu uzvarējis bez latviešu strēlniekiem Vai tad maz varam iedomāties to nelaimi, ko viņš atnesa latviešiem un visai pasaulei!

Kaujas Rīgas frontē. "Šē ietilpst Ziemassvētku kaujas ar kaujām Tīrelpurvā, Ložmetējkalnā un pie Bauskas lielceļa. Krievijas štāba aprēķinos cara armija, šini frontē no 1915.-1917. g. zaudējusi 125,000 kritušu, ievainotu un gūstā saņemtū kaŗavīru, bet Ziemassvētku kauju rezultātā ieguvusi tikai 4 kvadrātverstes no vāciešu pozīcijām (Verste=apm., 1 jūdze). Šis ieguvums ir Tīrelpurva un Ložmetējkalna rajonos, kuŗus ieņēmām Ziemassvētku kauju laikā. Ieņemtais zemes gabals mums taktiskā ziņā nāca par ļaunu, tāpēc, ka bijām ielīduši, kā maisā vācu pozīcijās."

Šajā rajonā operācijas ar lielākām kaŗaspēka daļām sākās 1916. g. pavasari, marta mēneša sākumā. J. V. apraksta 8. marta kaujas. "Pirmo Latv. strēlnieku bataljonu komandēja kapt. Bangerskis, otro - plkv. Francis. J. Vācietis komandēja pulku. Uzbrukumā bija jāiet pirmajā līnijā pirmam un otram latviešu bataljonam, kopā ar krievu 51., 52. strēln. pulkiem un 484. kājnieku pulku. Latvieši izlauzās cauri vācu ierakumiem, bet tā kā krievi viņus neatbalstīja, tiem bija jāatgriežas savos ierakumos ar smagiem zaudējumiem. Krievu divīzijas kom., lai izvairītos no nepatīkšanām, bija devis armijas komandierim nepareizu ziņojumu, ka latvieši atkāpušies pirmie, kaut arī krievi nemaz nebija gājuši uzbrukumā."

Tālāk J. V. sīkumos apraksta Ziemassvētku kaujas un nāk pie šāda slēdziena: Latvieši pazaudēja 8000 kaŗavīru šīs operācijas laikā. Krievija bija sākusi kaŗu ar Vakareiropas civilizētām valstīm ar vislielāko vieglprātību. Krievu kaŗavīru masa izcieta viņas bezprātīgu didīšanu un kaušanu līdz tie parādīja zobus un atteicās tālāk kaŗot. Kerenskis iesāka krievu nogurušos un pavisam izlaidušos spēkus no jauna mudināt kaŗot, bet Oktobra revolūcijas sauklis bija "nost ar kaŗu!". Tik tālu ar Jukuma Vācieša vārdiem.

TĀLIVALDIS (TĀLIS) KRAULIS

Nav brīnums, ka nāvei nolemtie krievu kareivji akli sekoja šim sauklim. Viņi nezināja, ka arī tas beigsies traģiski.

Jau 1915. g. rudenī sāka organizēties latviešu strēlnieku pulki. Tiem bija sevišķa nozīme, kad 1916. g. rudenī strēlnieku bataljonus pārformēja 8 pulkos, kuņģus iedalīja 2 brigādēs. 1917. g. 18. decembrī abas brigādes pārveidoja par divīzijām. Šīs 2 divīzijas izveidoja latviešu korpusu, kuņģu komandēja plkv. Jukums Vācietis. Korpusu demobilizēja 1918. g. martā un 13. aprīlī. J. Vācietis Maskavā saformēja Latviešu strēlnieku padomju divīziju, ko demobilizēja 1921. g. sākumā.

J. Vācietis apgalvo, ka latviešu divīzija bija vienīgā kaujas spējīgā karaspēka vienība Krievijā un ka bez tās Ļeņins nebūtu uzvarējis. Ja tas tiesa, tad nav pat aprēķināma milzīgā traģēdija, ko viņš visai pasaulei sagādājis ar šo savu kļūmīgo soli nododams latviešu strēlniekus Ļeņina rīcībā. Tie arī paši izklida visā Padomju Savienībā, un lielāko tiesu no viņiem, ieskaitot J. Vācieti, Staļins nolikvidēja 1937. un 1938. gados.

Ja J. V. domāja, ka Ziemassvētku kaujām nebija nekāda stratēģiska nozīme, tad šie atkal latv. strēlnieki bez vajadzības upurēja 8000 jaunas dzīvības Krievijas karā. Vācija zaudēja karu ne jau Ziemassvētku kauju, bet rietumu sabiedroto pārspēka dēļ. Bez vācu palīdzības jāšaubās, vai mūsu nacionāliem spēkiem būtu bijis iespējams padzīt J. Vācieša sarkanos strēlniekus, kas 1919. gadā terorizēja Latviju.

Staļinam vēlāk nācās nožēlot savu augstāko virsnieku likvidēšanu pasaules kara priekšvakarā, bet ar to viņš aiztaupīja J. Vācietiem godu būt par "baigā gada" ievēdēju Latvijā. □

J. T. Beldavs

✉✉✉✉ VĒSTULES ✉✉✉✉

DAŽI KOMENTĀRI

Ir jauki lasīt E. Berklava (MLB Ziņotājs, 1996. g. nov.) un citu pazudušo dēlu atmiņas par viņu atgriešanos un darbību Latvijas labā pirms un pēc tam.

Tomēr, ja nebūtu bijuši Berklavi, Vulfsoni un citi līdzīgi cilvēki, Latvijas pārņemšana 1940. g. nebūtu bijusi tik gluda un deportējamo saraksti tik gaŗi. Rubika kungs nolēca sētai nepareizā pusē. Arī viņš krievu imigrāciju Rīgā sākotnēji bremsēja un tagad sēdētu Saeimā, bet...

Savā rakstā Berklava kungs saka: "Visnekrietnāk reaģēja Jānis Peters, kas, saņēmis manu gaŗo vēstuli - lūgumu, lai viņš kā dzejnieks un Latvijas Rakstnieku savienības valdes priekšsēdētājs un LKP CK loceklis strādātu latviešu tautas un latviskas Latvijas labā, šo manu vēstuli (paraksta vietā, piesardzības dēļ, bija uzrakstīti "Latviešu nacionāli - patriotiskā grupa") nekavējoši nodeva LRS partijas komitejas sekretāram Strodam, un tas to tūlīt nodeva Valsts drošības komitejai (VDK)."

Nebūtu agrāk domājis, ka Berklava kungs ir tik vienišķs un par VDK metodēm nekā nezināja. Proti, viens no vienkāršākiem VDK (un Gestapo un citu autoritāro valdību drošības iestāžu) provokācijas veidiem ir piesūtīt anonimas vēstules vai skrejlapas un gaidīt, kas notiks. Ja saņēmjies par to viņiem neziņo, tad saņēmjam ir "vakars".

"Vācu laikā" par sabiedroto skrejlapu turēšanu un, nedod Dievs, tālāk padošanu draudēja nošaušana.

Berklava kungs pats atzīst, ka viņš dzīvē dažkārt ir kļūdījies. Arī šoreiz viņš būs kļūdījies un viņam vajadzētu Jānim Peteram vismaz atvainoties. □

Guntis Liepiņš,
Willowdale, Ont.

1996. g. 13. novembrī, pēc dažu mēnešu slimošanas, Montreal Chest Institute slimnīcā mira **T ā l i v a l d i s K r a u l i s**. Oktobra vidū viņš nosvinēja savu 85. dzimšanas dienu. Kraulis bija aktīvs Montrealas latviešu sabiedrībā, piedalīdamies un atbalstīdams latviešu kultūrālās un saimnieciskās aktivitātes. Bija optimists, draudzīgs, izpalīdzīgs; raksturā godīgs, atklāts, tiešs un taisnīgs.

T. Kraulis piedzima 1911. gadā, Ventspilī, 6 bērnu ģimenē. Viņam bija 3 brāļi un 2 māsas. Tēvam bija dārzniecība un pilsētas ires māja.

Pēc Ventspils valsts vidusskolas absolvēšanas viņš studēja Latvijas Universitātē inženierzinātnes un 1936. gadā iegūst būvinženiera grādu. Studiju laikā pievienojas studentu akadēmiskai vienībai "Austrums" un ir tās aktīvs loceklis gan dzimtenē, gan arī trimdā. Materiāli atbalsta "Austrums" darbības atjaunošanu dzimtenē.

Pēc studijām, pildot obligatorisko kara dienestu, saņiedz virsnieka vietnieka dienesta pakāpi.

1938. gadā sāk darbu Akciju Sabiedrībā "Razums" kā būvinženieris. Tani pašā gadā noslēdz mūža derību ar skolotāju, Rīgas Angļu institūta absolventi Ainu Rudzīti.

Vācu okupācijas laikā strādā Liepājas Elektriķu Centrālē, Liepājā, inženiera Andreja Jagara vadībā. 1944. g. rudenī, vairoties no otrreizējas krievu okupācijas, viņam līdz ar dzīves biedri, viņas vecākiem un 5 gadus veco meitiņu Ilzi, zvejnieka laivā izdodas nokļūt Zviedrijā. Tur sākumā strādā mežā, bet drīz atrod piemērotu darbu savā profesijā.

1951. g. ģimene pārceļas uz Kanadu un apmetas uz dzīvi Montrealā. Te T. Kraulis strādā kā vecākais inženieris Kanadas Alumīnija Sabiedrībā, Kanadas Bechtel un SNC-Lavalin.

Dzied viru kori Junda vairāk kā 30 gadu, ir Latviešu Sabiedriskā Centra biedrs un viens no direktoriem A/S Latviešu Bebrī inc.

Sāpīgi bija pārciest dzīves biedres Ainas aiziešanu mūžībā 1991. gadā. Tālis to uzņēma filozofiski, sakot: "Tāda ir dzīve. Vienam jāaiziet pirmam."

Par aizgājēju sēro meita Ilze (Alex), dēls Jānis (Linda), mazmeitas Marie-Anne, Anna, mazdēli Alexander, Theo un brālis Visvaldis (Gaļina) Sibīrijā. Tāpat arī radi, tuvinieki, draugi, kolēģas un studiju biedri diasporā un tēvzemē.

Mūžības gaitā T. Krauli izvadīja 16. novembrī no Collins-Clarke bērnu nama māc. Rasma Caune un liels pavadītāju pulks. Ērģeles spēlēja Andrejs Vitols. Atvadu vārdus teica Uldis Lūsis un Valdis Štengels no "Austruma", Jānis Verners no Latviešu Bebrīem, Augusts Pušpurs no Sabiedriskā centra. Roberts Karlsons, nesot pēdējos sveicienus arī no Montrealas inženieru saimes, Latviešu Inženieru Apvienības un Viru koŗa Junda, atvadījās no sava ģimenes drauga un darba kolēģas ar vārdiem - "Tāli, kāpi viegli mūžības kalnā." □

R. Karlsons

ELFRĪDAS IRBĪTES PIEMIŅAI

Viņa aizmīga uz mūžu šī gada 1. novembrī. Elfrīdai bija grūta bērība un ciešanu pilnas vecumdienas. Viņa uzauga bez tēva, jo māte bija šķirusies. Aizejot darbā, mātei bija jāatstāj meitene viena pati nekurinātā istabā pie doniņas maizes. Ar bēdām un bieži ar izmisumu, gaidot pārnākam māti, veidojās dziļas rētas meitenes dvēselē. Tās

pamazām radija depresiju vēlākā dzīvē. Viņai bija agri jāpalīdz mātei pelnīt iztiku. Elfridas darba vieta bija Tomberga smaržu laboratorijā. Viņa pieauga par skaistu meiteni, kuņī netrūka pielūdžēju. Patika dejošana un ar savu deju partneri viņa piedalījās deju sacensībās un ieguva vairākas godalgas. Toreiz viņai likās, ka dejošanā ir viss dzīves saturs. Viss tas mainījās pēc tam, kad tā iepazinās ar mani. Es viņu sāku vest uz mūzejiem, gleznu izstādēm un operu. Iepazistināju ar savu pasauli, kuņī dominēja lidotāji un lidmašīnu būvētāji.

Mēs apprecējamies 1933. gadā. 1935. gadā man bija komandējums no "VEFA" uz Vakareiropu. Ņemu līdz arī Elfridu. Tā viņa dabūja iepazīties ar Milānu, Parīzi un Berlīni. Uznāca karš. Vācu laikā vācieši mani aizsūtīja uz Bavāriju strādāt pie Meseršmita. Bavārijā sagaidījām arī kara beigas. Nonācām pārvietoto personu nometnē. Tur Elfrida piedalījās nometnes kori un tautas deju grupā.

Izceļojām uz Kanadu 1948. g. Šeit viņa bija ļoti rosīga. Viņa pati sev šuva kleitas, darināja daudz rokdarbu, kā arī piedalījās gleznošanas un keramikas grupās. Pats gaišākais posms viņas dzīvē sākās pēc tam, kad uzcēlām mūsu vasaras mājiņu Tērvetē. To veltīju viņai. Ar lielu mīlestību viņa kopa un daiļoja šo mājiņu, bet man gribējās redzēt pasauli. Aizlidojām uz Tobāgo salu, tad uz Kanariju salām un pašās beigās apkārt zemes lodei. To darijām, kad es vēl strādāju. Pēc manas pensionēšanās mēs vēl apceļojām Dienvidameriku un bijām 3 reizes Eiropā.

1979. gadā Elfridu piemeklēja pirmā sirdstrieka, no kuņī viņa diezgan ātri atlaba. Manas redzes pasliktināšanās dēļ bija jāpārdod automobilis un bija jāšķirās no mūsu sapņu pils, vasaras mājas, Tērvetē. Tas Elfridai bija smags pārdzīvojums. Pasliktinājās Elfridas vecā vaina - mugursāpes. Šī iemesla dēļ mēs pārcēlamies uz kādu modernu veco ļaužu mitni. Gaidītās atpūtas vietā Elfridu šeit sagaidīja tikai ciešanas. Jau pašā sākumā viņu piemeklēja viegla, pārejoša smadzeņu trieka, bet šī gada 20. jūlijā - otra sirdstrieka un 1. septembrī - trešā. Pēc tam viņas veselība strauji pasliktinājās. Mugursāpēm vēl pievienojās angīnas lēkmes un cistīts, un visam tam pāri - depresija. Viņas dzīves pēdējā nedēļā viņa ļoti maz ēda un palika nevarīga. 1. novembra vakarā pēc viegla, bet viņai grūtas piepūles gūlās gultā un zaudēja samaņu. Viņas elpošana palika arvien seklāka, kamēr apstājās pavisam...

Elfridas galvenās rakstura īpašības bija: pieticība, pašai aizliedzība un nesavtība. Viņa daudz vairāk rūpējās par manu labumu nekā par savu. Es biju 6 gadus vecāks, tādēļ viņas lielākās bažas bija par to, ka es varētu aiziet pirmais. Viņas karstākā vēlēšanās bija, lai būtu lemīts aizmigt uz mūžu pirmāi.

Tagad nu viņas vēlēšanās ir piepildījusies! □

Kārlis Irbītis

+++++

JANIS HŪNS

Mans vecais tēvs

Mans vecais tēvs bija laimīgs, jo viņš skatīja dzīvi ar mākslinieka acīm. Viņš vienmēr vēroja, domāja un fantazēja. Kad viņš stāvēja pie sava gleznojamā steķa un, kā viņš pats teica, "mālēja", es nezinu, par ko viņš domāja. Varbūt viņš bija iegrimis atmiņās - bija tālu prom dzimtenes laukos jeb, varbūt, arī viņš stāvēja uz klīnts malas savā "uzmāļētajā" sapņu tēlā un skatījās tālumā pār tumšajiem mežiem un dzidrajiem ūdeņiem.

Mans vecais tēvs bija kluss cilvēks un nekad negleznoja ar košām, spilgtām krāsām. Viņš mīlēja un lietoja pelēkus toņus, bet es nedomāju, ka tas norādīja uz kaut kādu pelēku, nospiestu dvēseli. Tāds viņš nebija. Kad isti ie-

skatās pelēkā krāsā, tā ir visdzīvākā krāsa, kāda vien var būt. Dzeltens - košs, vai bāls ir vienmēr apsauljots. Sarkans - priekos un bēdās ir vienmēr drāmatisks. Pelēks ir vispusīgs. Pelēks var būt silts kažoks vai auksts tērauds. Tas var būt miksts, kā rīta migla vai ciets kā klīnts.

Klīntis, kuņī mans vecais tēvs tik ļoti mīlēja, ir vesela varavīksne ar krāsām. Tajās ir tikai jāieskatās, un mans vecais tēvs uz to bija meistars.

Es varētu teikt, ka akmeņi un klīnts ir metafora mana vecā tēva dzīvei. Viņa gaļais dzīves ceļš bija akmeņains un ejot viņš atdūrās pret klīnti, stāvu kā akmens sienu, kuņī cēlās augšup un augšup līdz debesīm. Neko nevarēja darīt, klīnti bija jāuzkāpj. Kāpdams, mans vecais tēvs skatījās uz klīnšu formu un to sastāvu. Viņš ievēroja dzīves bagātību - mazos kukaiņus, sīkās šūniņas un vēja lauztos kadiķīšus asajos akmeņos un laika pulētos oļos.

Mans vecais tēvs kāpa klīnti, jo viņš zināja, ka pašā augšā būs pulēm atmaksa. Tur skats būs plašs, varens un bezgalīgs.

Šodien mans vecais tēvs ir sasniedzis savas klīnts augšu. Droši vien, viņam ir krāsas, pindzeles un terpentīna pudelīte padusē. Tur, tajā plašumā un varenībā, viņš uz klīnšu malas stāvēs, sapņos un mālēs mūžīgi. □

Inta Hūns

Atvadoties no Hūnu tēva

Atvadoties no mūsu iecienītā Hūnu tēva klusajā Avokas kapu stūrīti, atmiņā uzaust mūsu jau tik senā tikšanās Montrealas dzīves perioda sākumā.

Ikdienas gaitas nav mūs vedušas ciešā un biežā saskarē, bet dažādajos ģimenes gados gan esam Hūnu tēvu ļoti iepazīnuši. Klusi viņš ir ieradies un tāpat, gandrīz nemanot, aizgājis, bet ar savu klātbūtni mūsos un mūsu jauniešos atstājis savu neizdzēšamo sirsniņu atmiņai.

Viņš bija dabas vērotājs, kas savus iespaidus ielika gleznās. Viņš jūsmoja par mūziku, un daiļums mita viņa dvēselē un ārienē. Viņš neprasīja godināšanas, viņa vēlēšanās bija, lai viņu uzrunā tikai kā Hūnu tēvu. Un kā tādu taisnīgu Dieva bijīgu tēvu mēs viņu atceramies, viņam aizējot mūžībā.

Kaut esam tālumā, mēs sērojam kopā ar ikvienu viņa lielģimenes piederīgo un esam pateicīgi par viņa mums atstāto garīgo mantojumu. □

**Biruta un Laimons Ozoliņi,
Florīdā**

Janis Hūns bija dzimis 1896. gada 31. janvārī, Asītes pagasta Spīngu mājās, Latvijā (sakarā ar viņa simtgadi MLB Ziņotāja Nr. 4./565. [23. lpp.] lasāms gaļāks Ausmas Hūns raksts par viņa dzīvi).

Bija ev.-lut. Trīsvienības draudzes loceklis, MLB un pensionāru apvienības biedrs.

Viņš mira 1996. gada 6. novembrī, Montreālā. Montrealas latviešu sabiedrība bija zaudējusi savu vecāko locekli.

1996. g. 13. novembrī viņu pēdējā gaitā izvadīja māc. Rasma Caune, dēls Viesturs, tuvinieki un kupla sēru draudze. Atvadu vārdus teica DV Montrealas nod. valdes priekšsēdis un DVKV loceklis Br. Innus, Montrealas pensionāru apvienības valdes priekšsēdis V. Paegle, Montrealas latviešu biedrības priekšnieks M. Štauers, Ev.-lut. Trīsvienības draudzes priekšnieks A. Spura un Montrealas latviešu sabiedriskā centra vārdā - A. Pušpurs.

Tajā pašā dienā viņu apbedīja Avokas (Avoca) kapos Tērvetes tuvumā, kur guldīts arī agrāk mirušais dēls māc. Gunars Hūns.

Bēru mielastā, ko bija gatavojusi pensionāru apvienība, latviešu centrā pulcējušos aizgājēja pavadītājus apkalpoja kungī. □

Red.

Mūžībā aizgājis mūsu sirmais cilts tēvs

JANIS HŪNS

Dzimis 1896. g. 31. janvārī, Asītes pag.,
Latvijā
Miris 1996. gada 6. novembrī, Montrealā,
Kanadā

Aiz dzīves krastmalas
Man zeme zināma

Atvadoties piemin

Hūnu ģimene

PATEICĪBA

Hūnu tēva aiziešanā uz pēdējo dusu pateicamies mācītājai Rasmai Caunei un ēģelniekam Andrejam Vitolam par izvadīšanu, par ziediem, atvadu un līdzjūtības vārdiem no organizācijām, ģimenēm un no individuālām personām un visiem pensionāru darbiniekiem par bērnu mielasta sagatavošanu.

Hūnu tēva piemiņu skaistu paturēs sirsnīgā izvadīšana, izjustie atvadu un līdzjūtības vārdi, čaklās darba rokas un Tērvetei novēlētie ziedojumi.

Vispēdīgi mūsu dziļākā pateicība katram vienam, kuŗš darija šķiršanos no mūsu sirmā tēva, vectēva un vecvectēva vieglāku.

Sērās

Hūnu ģimene

JĀZEPS ZAČS

1996. gada 5. novembrī negaidīti pēc pēkšņi pārciestas operācijas miris **J ā z e p s Z a č s**.

Viņš bija dzimis 1919. gada 24. aprīlī, Latvijā. Bija II pasaules kara gaitu līdzgaitnieks. Cilvēks ar plašu humora izjūtu. Daudz nodarbojies ar lietisko mākslu. Ar saviem darbiem piedalījies vairākās mūsu kultūras dienu izstādēs. Sevišķi glīti un teicami apstrādāti bija viņa kokgriezumi.

Bija sevišķi čakls darbinieks DV Montrealas nodaļas bijušā lauku īpašumā Dzintaros, Ezerkalnos, kuŗu apkaimē arī dzīvoja. Tajos savā laikā ielika ļoti daudz darba stundu, izdomas un enerģijas. Bija nodaļas un Montrealas latviešu pensionāru apvienības biedrs. Pensionāros arvien bija smaidīgs un iepriecināja ar savām humora pilnām piebildēm un lasījumiem. Ar savu spēcīgo balsi milēja dziedāt pazīstamās melodijas.

11. novembrī viņu pēdējā gaitā izvadīja māc. R. Caune un kupls pavadītāju pulks. Ēģelnieks bija Andrejs Vitols. Atvadu vārdus teica V. Paegle (pensionāri), Br. Innus (DV), M. Štauers (MLB) un Augusts Pušpurs.

Bēru mielastu latviešu centrā bija klājuši pensionāri.

Pēc viņa sēro atraitne Maiga un Ieva Fyfe, kas bija ieradusies no Vankuveras, un Montrealas latviešu saime. Viegla smiltis! □

Mūžībā devušos Montrealas saimes
locekļus

ELFRĪDI IRBĪTI,
JĀNI ĶĪVĪTI,
TĀLIVALDI KRAULI,
JANI HŪNU,
JĀZEPU ZAČU

piemin MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

PATEICĪBA

Man trūkst vārdu, ar kuŗiem varētu jums visiem izteikt pateicību.

Pieņemiet manu sirsnīgu paldies par skaistiem vārdiem, lielo darbu un līdzjūtību man dzīves drauga

J Ā Z E P A Z A Č S

aiziešanā Dieva mierā.

Pa ceļu pret vakara sauli,
Pa ceļu, kur ausis jauns rīts,
Pa ceļu, kur soļi ir gausi,
Pa ceļu, kas atmiņās tīts,
Mēs lēnām pret mūžību ejam,
Un jaunības sapņi nāk līdz...

MAIGA ZAČS
IEVA FYFE

NOTIKUMI MONTREALĀ

KAZIMIRAM DEKSNIM 75

Viens no Montrealas latviešu saimes vispazīstamākiem nacionāli-sabiedriskiem darbiniekiem - inž. Kazimirs Deksnis, skaistās Ezerzemes dēls, kur viņam pirms 75 gadiem bija šūpulis kārts 24. novembrī, šogad atskatījās uz čaklim un rosigā darbā aizvadītu mūžu. Šie gadi apliecina viņa paša centību un uzņēmību, lai sasniegtu augstāko izglītību. Šajā kalnā kāpjot, lai sasniegtu virsotni, viņš latviskās izglītības pakalnē neatstāj savas latviešu tautas jauno paaudzi, bet velk to sev līdz.

Jubilārs dzimis Bērzgales pagasta Brusovā, zemnieka ģimenē. Pēc Rēzeknes valsts skolotāju institūta beigšanas iestājas Latvijas Universitātē, Rīgā, mechanikas fakultātē. Dažus mēnešus vēlāk viņu iesauc leģionā, kur ieskaita 15. divīzijas rezervē - būvpulkā. Divīzijai atkāpjoties, nokļūst gūstā pie Šverinas, Vācijā. Vēlāk nonāk Putlosas un Zedelghēmas gūstekņu nometnēs, kur angļu pārvalde viņu nodarbina par rakstvedi. No gūsta viņu atlaiž kā vienu no pēdējiem 1946. gada maijā. Nonāk bēgļu nometnēs Vācijā.

Kanadā ieceļo 1950. gada maijā un apmetas uz dzīvi Montrealā ar dzīves biedri Venjaminu, meitu Ingridu un dēlu Eduardu Bruno. Pēc dažādu darbu izmēģināšanas, sāk strādāt kā skolotājs, tad kā tehniskais zīmētājs, paralēli uzsākot studijas Sēra Džordža Viljama (Sir George Williams) koledžas inženierzinātņu fakultātē. 1958. gadā iegūst inženiera mehanika grādu un noliek eksāmenus pie Kvebekas inženieru apvienības, kļūstot par pilntiesīgu tās locekli. Viņš ir arī Latviešu inženieru apvienības ārmēs loceklis. Savā darbā strādājis par inž. projektētāju un projektu direktoru, būtībā, galveno atbildīgo inženieri dažādiem būvinženieru pasākumiem, bet, galvenokārt, pie cinka un alumīnija fabriku būvēm, lielajā SNC inženieru padomdevēju un konstruktoru uzņēmumā. Šīs firmas uzdevumā darbus vadījis Kanadā, Vācijā, Perū, Beļģijā un ASV. Pensijā dodas 1985. gadā pēc vairāk kā 30 nostrādātiem gadiem. Jubilārs ir korporācijas Lacuānis loceklis un vienīgais no tās Montrealā. Aktīvi darbojas korporāciju saimē, patreiz būdams tās sekretārs.

Paralēli maizes darbam K. Deksnis ļoti aktīvi darbojies sabiedriskajā laukā. Būdams skolotājs Rikavas pamatskolā, jau pašā darba sākumā noorganizējis pie šīs skolas pieaugušo kori, teātra grupu un devis pirmos priekšnesumus. Beļģijas gūstā noorganizējis nometnes pirmā nodalījuma kori un koncertus, slavas kalngalus sasniedzot dir. R. Zuikas vadībā. Laikā no 1946. - 1950. gadam ir skolotājs latviešu bēgļu nometnēs Vācijā. Tur sagatavo vairākas jau-

niešu prupu izrādes un māca arī angļu valodu pieaugušajiem, izceļot gribētājiem.

Nonācis Kanadā, K. Deksnis vairāk kā 20 gadus strādā par skolotāju Montrealas latviešu sestdienas skolā un par skolas vadītāju. Viņa ierosmē skolas darbu paplašina, izveidojot četrgadīgas ģimnazijas kursus. Ar vecāku atsaucību izdodas sagādāt 24 meitenēm un tikpat zēniem latviešu tautas tērpus, kas ļoti noderēja vietējos, bet jo vairāk latviešu vispārējo dziesmu svētku tautiskajos deju priekšnesumos. Viņa vadībā latviešu skolas deju grupa ļoti sekmīgi iesaistījās Latviešu dienas Expo 67 lielsarīkojumā (1967. g.). Pilnīgākai latviešu valodas un latviskās dzīves apgūšanai skola katru gadu sagatavoja vismaz vienu lielāku teātra uzvedumu mūsu populārāko rakstnieku darbu iezīmē. Par šo darbu latviešu skolā K. Deksnis saņēma PBLA Kultūras fonda Kr. Barona balvu 1975. gadā.

Par darbu DV Montrealas nodaļā saņem DV augstāko atzinības zīmi - DV nozīmi zeltā. Sākuma gados vairākkārt ievēlēts par LNAK pārstāvi Montrealā. Ilgus gadus darbojas Montrealas latviešu organizāciju padomē. Bijis Montrealas latviešu katoļu draudzes priekšnieks, darbojies latviešu dienu rīcības komitejā u. c. Lai popularizētu neatkarīgās Latvijas ideju, runājis arī Montrealas radiofonā.

Jubilāra dzīves biedre Venjamina arī ir skolotāja, strādājusi skolās gan Vācijā, gan Montrealas latviešu sestdienas skolā. Kopīgi izaudzinājuši dēlu Eduardu Bruno, kas ieguvis doktora grādu (PhD) filozofijā, lietišķajā matemātikā un ir Euratom Štata darbinieks Eiropas savienībā Vācijā un Lielbritānijā. Viņš nesēn sarakstīja grāmatu "Eiropas savienība: mīti un īstenība". Meita Ingrida Anna arī beigusi Mekgila Universitāti ar bakalaura grādiem (BA) mākslā un uzņēmumu vadībā.

Ieejot savā 75. dzīves gadā, inž. K. Deksnis var būt gandarīts, ka mūžs ir bijis sekmīgs, piepildīts sūrā darbā, centībā un latviskā uzņēmībā. Izglītība un darbs, rosība un neatlaidība ir katra cilvēka panākumu atslēga, kuŗu viņš var turēt labā rokā, vai arī paslēptu kabatā. Izvēle ir katra paša ziņā. Dziesmas vārdus - "Vai tavs mūžs kam lieti der?" nevar attiecināt uz K. Deksnī, ko izaudzinājusi skaistā Ezerzeme, bet izskolojusi šīs zemes dota uzņēmība un piederība tai; arī apziņa, ka mūsu tautas nākotne ir mūsu latviskās jaunatnes rokās.

Daudz gaišu dieniņu Kazimiram novēl visa Montrealas latviešu saime, cerībā, ka viņš ar savu dzīves biedri vēl arvien būs redzami šajā saimē. □

Skrastiņu Indulis

PENSIONĀROS

Pensionāri atceras Lāčplēšus

Regulārais Montrealas pensionāru apvienības sarīkojums š. g. 7. novembrī, latviešu centrā, apvienots ar Lāčplēšu atceri, bija pulcinājies pāri par 80 slavenā Lāčplēša laikmeta lieciniekus. To atklāja apv. valdes priekšsēdis V. Paegle. Viņš deva īsu vēsturisku Lāčplēšu dienas atskaiti un nolasīja Gunāra Freimaņa dzejoli "Vētrā laužto piemiņai". Māc. R. Caune savā lūgšanā bija ieslēgusi kopēju korāli "Miera dārzā viņi dus". Mūžībā aizgājušos Lāčplēšus pieminēja ar klusuma bridī. Par godu Montrealā mirušajiem 6 bijušiem Lāčplēšiem - plkv. ltn. R. Veckalniņam, kpt. Georgam Apinim, kpt. Robertam Gobam, vltm. Kārlim Dzelzkalnam, ltn. V. Grīnam un kar. Artūram Liepiņam V. Paegle, E. Reveliņš un I. Skrastiņš nolasīja Birutas Senkēvičas sarakstīto "Varoņu jundu" par strēlnieku un leģionāru laikmetu.

Atzīmējot gaidāmo 90 mūža gadu atceri Olgai 15. novembrī, mielasta izdevumus šajā saietā sedza Olga un Jā-

nis Birzes. Ar Olgas dzīves gājumu iepazīstināja V. Paegle. Viņa dzimusi Bārbeles pagastā, Zemgalē, kā dzirnavnieka meita. Viņas brālis, arī vārdā Jānis, savā laikā apbalvots ar Lāčplēša kaŗa ordeni. Olga ar Jāni salaulājās 1947. gadā Anglijā uz kuŗa. Viņai jāpaliek krastmalā, jo jaunais virs tūdaļ dodas jūŗas ceļos - aizbrauc jūriņā! Kad nonāk Kanadā, Jānis atrod darbu kuŗu būvētavā, bet Olga aktīvi iesaistās sabiedriskā darbā, kur viņa ar savu laipnību un klusumu iegūst montrealiešu cieŗu un labvēlību. Visi kopā, E. Reveliņa akordeona pavadījumā, nodziedāja dziesmu "Meldermeitiņa".

Novembrī dzimušo vārdus, pasniedzot apsveikuma kartiņas ar izmeklētiem pantiņiem katram jubilāram nolasīja un pasniedza Ilga Strautiņa. Tie bija: Olga Birze, Orests Kreišmanis, Linda Karlsonē, Mārtiņš Ikvilds, Georgs Strautiņš, Anna Kreipāne un Augusts Pušpurs. Tortes šai atcerei bija cepušas - L. Karlsonē, A. Kreipāne un O. Birze, bet vinu atnesuši - G. Strautiņš, M. Ikvilds un A. Pušpurs.

Skaista un jauka bija sī novembra mēneša pēcpusdienas rosīgo saimnieču izkārtojumā. □

Pensionāri atceras 18. novembrī

21. novembra saietā bez Latvijas valsts svētku atzīmēšanas pensionāri svinēja arī Montrealas Latviešu Sabiedriskā centra dvēseles - Augusta Pušpura 75. dzimšanas dienu. Saiets bija pulcinājies ap 90 dalībnieku, to vidū pāris ciemiņus no Latvijas.

Pēcpusdienu atklāja V. Paegle ar svētvārdiem, īsu lūgšanu un šai dienai veltītu uzrunu, kuŗā pieminēja aizvadītos brīvības laikus Latvijā un izsakot cerību, ka Latvija atplauks un pārdzīvos patreizējo grūto laikmetu. "Lūgšim Dievu, lai mūsu tautas vadītāji atrastu kopīgu valodu, lai tie domātu un strādātu mūsu tautas un dzimtenes Latvijas labad, lai tā īsti varētu atplaukt un zelt!" teica V. Paegle un nolasīja arī pagaŗo Jāņa Ērmaņa dzeju, "Ak, mosties, tauta, acis veri."

Sekoja Induļa Skrastiņa referāts par temu "Varonības dzīpars Latvijas karogā". Viņš aprādīja, ka brīvība un verdzība jau no pasaules pirmsākumiem ir dzīvojušas kopā. Vergi un verdzība pastāvēja jau sirmā senatnē un vergus un verdzību mēs satopam vēl šodien. "Laikmetā, kad daudz kas ir mainījies, pārvērties, izzudis, izskausts, kad daudz kā vairs nav, verdzība vēl vienmēr ir palikusī. To nav varējusi izskaust ne modernā zinātne, augsti izglītais cilvēks ar saviem tehnoloģiskiem sasniegumiem, kas gan atrada ceļu uz mēnesi un atpakaļ un lidojumus bezgaisa telpā, bet nav spējis atrast ceļus un veidus, iespējas, kā atbrīvoties no verdzības uz zaļās planētas, kur viņš pats dzīvo," norādīja referents. Viņš pieskāŗās tautas brīvības ciņām no sirmās senatnes līdz šai dienai. "Latviešu māte, kādu mēs šodien vairs tikpat kā nesastopam, nevēlējās izaudzināt savu dēlu tikai par maizes devēju vecuma dienās, bet gan par kaŗavīru, ko apliecina tautas dziesma:

Pati māte savu dēlu
Kaŗavīru audzināja,
Cik ielika šūpuli,
Sauc karoga nesējiņu."

Un tad, kad dēli izauguši un laiks pienācis tiem aizstāvēt savu tēvu zemi, latviešu māte tos izveda kaŗā ar vārdiem: "Dēli, šeit jums vairogi, šeit jums zobeni un jostas; kaŗā krita jūsu tēvs, viņa ceļus ejat godam!"

Referents citēja LKOK Edvina Šneidera vārdus, kad viņa 19. dzīves gadā māte saka: "Dēls, arī tev jāiet!" Pretēji tūkstošiem citiem, viņam laimējās pārnākt un atnest sev līdz LKOK, kādu mums toreiz bija 1804, to starpā arī 3 sievietes - Valija Vasčūnas, Lina Čanka, kas armijā bija iestājusies ar sava kritušā brāļa Jāņa dokumentiem,

un studente Elza Žiglēvica. Apmēram, 10 ģimenēs ar LKOK bija apbalvoti abi brāļi, Ozolu ģimenē - 3 brāļi, bet tiem visiem priekšgalā nostājās Blaus ģimene ar 4 brāļiem - LKOK nozīmes nesējiem. Augstāko apbalvojumu nesēju saimē jāpieskaita arī to ieguvēji II pasaules karā - 12 ar Dzelzs krustu bruņinieku pakāpē, pāri par 20 ar Vācu krustu zeltā, 4 ieraksti vācu armijas kaŗavīru goda sarakstā un pāri par 2000 ar 1. un 2. šķiras dzelzskrustiem.

I. Skrastiņš pakavējās arī pie latvju partizānu ciņām pēc II pasaules kara. Tās neapraķstāmā veidā turpinājās 10 gadus pēc kara beigām. Par to vienreizējas liecības var atrast grāmatās "Uz ežiņas galvu liku" (2 daļās), kas iespiestas Latvijā, LNDV paspārnē, redaktora A. Kalvāna vadībā. Neizlaida arī latviešu "Orleanas jaunavu" Birutu Blūmu, Kingiras vergu noņemnes lielās sacelšanās vadītāju 1954. gada 24. maijā, kas ilga pusotra mēneša. B. Blūma tomēr atgriezās savā dzimtenē, kaut sakropļota un izmocīta, tomēr dzīva. Tā sava tēva pēdās bija devusies Biruta, paturot mūžīgā cieņā LKOK kavaliera un kalpakieša Blūma vārdu un apliecinot Valmieras varoņu pieminekli iegravētos vārdus: "Labāk ozols sadeg liesmās, nekā viņam purvā pūt!" Savu referātu I. Skrastiņš beidza ar prezidenta K. Ulmaņa vārdiem: "Viņi, mūsu svētie, kuŗiem uz mūžu paliks mūsu pateicība. Kritušo varoņu piemiņa tautas dvēselē neizdzisis cauri gadu simteņiem un tūkstošiem, kamēr vien latvju mātes stāstīs saviem bērniem par varoņu darbiem un latviešu skolās gadu no gada iededzinās ugunīgo liesmu, kas gaiši spulgos apziņā, ka pašuzpurēšanās griba un spēja ir tautas garīgā spēka un stipruma avots un nesatricināmais pamats."

Turpinājumā V. Paegle kopīgi ar atceres dalībniekiem pacēla glāzi vīna, vēlot "Daudz gaišu dieniņu" Augustam Pušpuram. I. Skrastiņš šim gadījumam bija veltījis 24 pantu gaŗu humorisku dzejojumu, ko arī pats nolasīja. Visi kopīgi dziedāja A. Pušpura mīļāko dziesmu "Ziedi, ziedi rudzu vārpa" paša jubilāra klaviera pavadījumā. Par savām ganu dienām pastāstīja pats jubilārs. V. Paegle vēl nolasīja bijušās montrealietes Skaidrites Miezies vēstuli, kuŗā izskanēja prieks un pateicība Montrealas pensionāru saimes vadībai par labi organizētiem saietiem. Nelaiķa pensionāra Jaņa Hūna piemiņai \$ 200.- ziedojums domāts Tērvetes noņemnei. Pusdienu un vīna izdevumus šoreiz sedza pats jubilārs, bet saimniece Sp. Zariņa paziņoja, ka par skaisto kļiņģeri gādājusi Anna Kreipāne, kuŗai pašai arī 21. novembrī bija dzimundiena. Viņu apsveica ar dziesmu "Lai dzīvo sveiks!"

Nākošā pensionāru saimes sanāksme notiks 19. decembrī, plkst. 13:00, kad būs arī, kā līdz šim, pašapadvināšanās Ziemsvētkos, līdzņemot pašiem dāvanas. □

Skrastiņu Indulis

♥ Starp citu, laimīgā kārtā 21. novembrī arī man ir istā dzimšanas diena. Augusts mani un manu mazmeitu Adrianu pieņēma pie savas ģimenes galda kopīgi svinēt mūsu abu jubilejas. Sevišķi priecājos par Adrianu, jo te viņa bija starp jaunajiem. Par to es pateicos viņam no sirds dziļumiem. Atklāti sakot, es tobrīd paliku bez valodas, jo katrā mēnesī dzimušos mēs suminām ar ziediem, vārdiem un dziesmām pirmajā mēneša saietā. Visus šos gaŗos gadus Montrealā mēs ar Augustu dalāmies visās bēdās un priekos. Lai viņam vēl daudz gadu veselīgi un priecīgi nodzīvot! □

A. Kreipāns

Papildinājums: Izlūdzos piedošanu Ērikam Skujiņam, kuŗa vārdu nebiju pieminējis aprakstā par Ziemsvētku saīņu sūtījumu uz Latviju. Tas nebija darīts ar nolūku, jo nekāda 'brāļu naida' mūsu starpā nav. **Skrastiņu Indulis**

Kā iepriekšējos gados, valsts vētku sarīkojumu Latviešu centrā rīkoja Montrealas latviešu organizāciju padome. Tā notika 16. janvāra pēcpusdienā un tajā piedalījās ap 120 dalībnieku (ievērojami mazāk kā citus gadus). Kas šoreiz bija pavisam citādi, bija tas, ka pirmo reizi mūsu sabiedriskajā dzīvē Latvijas karogu sarīkojumu zālē ienesa 3 atjaunotās Latvijas armijas virsnieki jaunajos formās tērpos. Tie bija leitnanti Aigars Eglītis, Māris Domiņš un Kaspars Pudāns. Še jāpiezīmē, ka viņi mūsu pusē pavadījuši, apmēram, pusgadu, lai apgūtu franču valodu un lai tuvāk iepazītos ar Kanadas armijas prasībām un uzbūvi (uzturēšanās izdevumus sedza Kanadas valdība). Latvijas armijas kaŗavīru piedalīšanās karoga ienešanā bija zīmīgs, reizē sentimentāls notikums, kas radīja negaidītu prieku un lepnumu klātesošo seļās.

Kopīgi nodziedātajai Kanadas himnai sekoja māc. R. Caunes vadītais svētkbrīdis. Speciāli gatavotajā tekstā bija pāris dzejoļu.

Vakara vadītāja J. Mateus aicināts, 18. novembra atceri atklāja Montrealas organizāciju padomes priekšsēdis Andris Spura. Montrealiešus sveica lituviešu pārstāvis Arunas Staskevičius, igauņu - S. Leithams un māc. H. Laaneots. Apsveikuma vēstuli bija atsūtījis čehu pārstāvis Dr. Norberts Kazdans, kas pārvalda latviešu valodu.

Priekšnesumu daļā ar Sveicienu Latvijai dzeļās un dziesmās piedalījās Montrealas latviešu skola ar saviem skolotājiem un skolniekiem, vecumā, sākot ar 5 gadiem, lielākā daļa tērpušies nacionālajos tērpos. Priekšnesums iesildīja klausītāju sirdis.

Skatuvi dekorēja Lietuvas, Kanadas, Kvebekas un Lašinas pilsētas karogi, kā arī liela izmēra mūsu valsts ģērbonis.

Svētku runu teica PBLA valdes priekšsēdes vietnieks un LNAK valdes priekšsēdis Tāivaldis Kronbergs, uzsvērdams, ka šī diena ir mūsu tautas 78. dzimundiena un reizē izteica prieku un pateicību mūsu latviešu skolas audzēkņiem. Viņa runa bija ļoti lietišķa, kas atspoguļoja mūsu dzimtenes Latvijas patreizējo stāvokli, kā dzimtenē, tā starptautiskās attiecībās. Viņš ieteica mums būt pacietīgiem un nekritizēt mūsu patreizējo valdību Latvijā ar Andri Šķēli vadībā, kas cenšas, cik iespējams, vest mūsu tautu un dzimteni Latviju pretim gaišākai un labākai rītdienai.

Viņš arī norādīja, ka nevarot salīdzināt Latvijas atplauķšanu cara un barona laikos, kad gandrīz vai katrā latviešu sētā valdīja godprātība, ticība Dievam un apziņa, kamēr tagad daudz nekas no šīm labām īpašībām neesot sastopams. Ja arī gadījumā A. Šķēlem nāktos atkāpties no amata, ļoti iespējams, ka vadību pārņemtu Saimnieks ar savu domu piekritējiem citās politiskās frakcijās. Viņš uzsvēra, ka vārds "paldies" Latvijā kļuvis par reti sastopamu un ka mūsu tautai nedrošību un bažas radot krievu ap 7000 lielā un labi apbruņotā armija Latvijas pievārtē, par kuŗas klātbūtni mūsu draugi rietumos nekā daudz nevēloties iebilst, jo pasaule neesot līdzcietīga, gan drīzāk - nežēlīga. Arī ASV nevēloties aizvainot mūsu lielo un valsts drošības apdraudētāju - kaimiņu, izsakot šaubas par to, vai Baltijas valstu dēļ ASV sāktu karu ar krieviem.

T. Kronbergs norādīja, ka mums, šeit Kanadā, trūkst līdzekļu, lai mēs spētu rīkoties līdzīgi žīdiem, kuŗiem Otavā ir algoti lobijisti, kas iespaido Kanadas valdības un politiķu domas žīdu interešu atbalstīšanā. LNAK vadībā ir lielāko daļu pensionāri, kas saviem atlikušajiem spēkiem vēl cenšas virzīt Kanadas latviešu domas un mērķus Latvijas valsts un latviešu tautas izdzīvošanai un, galvenais, pastāvēšanai nākotnē. Viņš norādīja uz mūsu jaunatnes aktivitā-

tēm, skolu darbu, skolotāju pašupurēšanos, un aicināja katru no mums, kam vēl atlicis Dieva dotais spēks, nenokārt galvu un nepagurt, bet cinities tālāk, vēl jo neatlaidīgāk, kā līdz šim, bet pāri visām lietām aicināt talkā un iesaistīt mūsu jaunatni, kuŗai pieder un arī piederēs Latvijas rītdiena.

T. Kronbergs paziņoja, ka PBLA balva šogad piešķirta Latvijas skautu un gaidu kustībām. Tā to lēmusi PBLA valde. Viņš arī pasniedza LNAK Atzinības rakstu Montrealas Latviešu sabiedriskā centra kasierim un šīs idejas autoram Augustam Pušpuram.

DV Montrealas nodaļas valdes priekšsēdis Br. Innus paziņoja, ka nodaļa piešķirusi \$ 300 Montrealas latviešu skolai. A. Spura arī pieteica tai \$ 250 atvēlējumu no Montrealas latviešu organizāciju padomes.

Pēc svinīgā akta daļas pulcējušies svētku dalībnieki pārrunās un atmiņās kavējās pie galdiem, kuŗos cepumus un kafiju bija sarūpējušas dažādo padomē apvienoto vienību dāmas. Ziedojumos pie kases bija ienākuši \$ 500, kas ir mazāk kā citus gadus un kas nesedza visus izdevumus.

Skrastiņu Indulis

LŪGUMI NEAPSTĀJAS

Vēl arvien DV Montrealas nodaļa saņem lūgumus no dzimtenes pēc palīdzības un atbalsta, it sevišķi no ģimenēm, kas dažādu apstākļu dēļ nonākušas grūtībās un, varētu teikt, pat bezizejas stāvoklī. Tā kāds kādas nelaimīgas 8 bērnu ģimenes tēvs lūdzis palīdzību Talsu nodaļas valdes priekšsēdim Bitem. Tas tikko zaudējis savu sievu un daudzo bērnu māti. Jaunākais bērns ir tikai nepilnu gadu vecs, bet vecākā - 15 gadus vecā meitene tagad uzņemusies pārējiem bērniem mātes vietu. Pats jaunākais, ka nelaimīgais vīrs zaudējis arī darbu un nonācis neizsakamā trūkumā.

DV Montrealas nodaļas valde nekavējoties atsaucās šim lūgumam un nosūtīja tieši šai ģimenei \$ 300. Lūdza Talsu nodaļas priekšnieku noskaidrot, kas šai ģimenei visvairāk patreizējos apstākļos nepieciešams, lai varētu palīdzību turpināt.

Sekojošot nodaļas valdes lēmumiem par dažādiem atbalstiem Latvijā daudz bērnu ģimenēm, veciem un slīmiem karavīriem - bijušajiem legionāriem, bērnu pusdienu samaksai skolās kopā izmaksāti \$ 3345, lai arī šiem nelaimīgajiem, svētkiem tuvojoties, būtu gaišākas dienas un apziņa, ka arī tālajā Kanādā ir kāds, kas par viņiem domā un gādā. Bez tam esam nosūtījuši ģimenēm, kuŗām pietrūka palīdzības saiņu pēdējā sūtījumā 8 drēbju saiņus caur māc. A. Celmu. Tie arvien vēl ir dabūjami nosūtīšanai uz dzimteni par izdevīgām cenām (tikai \$ 35 par 4 kubikpēdu saini ar piegādi mājās).

Mīnētā vēstule nav vienīgā, kuŗā izteikts lūgums pēc palīdzības. To ir ļoti daudz.

Reizē saņemam pateicības vēstules par dzimtenē saņemtajiem saiņiem. Tās izsaka ne tikai pārsteigumu, bet arī dziļi izjustu pateicību, un tās pavada prieka asaras.

Tā kāda sieviete raksta savai draudzenei Montrealā:

"Miļā, labā draudzenīt! Vispirms, lūdzu atvaino mani, ka es tik ilgi nerakstīju, jo tā iznāca, ka nevarēju uzrakstīt. Tagad, vispirms, gribu Tev, miļā draudzenīt, teikt miļu, miļu paldies un bučoju Tevi visapkārt par tām lielajām pakām, kuŗas saņemu tiešu uz Jāņiem. Tik daudz miltu, makaronu un rozīņu, auzu pārslu un visa pārējā. Ari apģērbu daudz. Viss tik noderīgs. Tagad man pietiks ilgu laiku ēst un ģērbties. Miļā Helēna, es Tevi apgrūtināu. Tev ir izdevumi. Es pati neko Tev preti nevaru dot; es neesmu tā pieradusi izmantot citus cilvēkus par velti, neko nedodot pretim. Miļā draudzenīt, Tev ir ļoti laba sirds. Es vēlreiz

saku simtreiz paldies par visām tām mantām, par kurpēm, kreklēm un visu pārējo. Tikai lielās konfekšu ēdājas vairs nav. Mana mammīte nomira 19. maijā un 23. maijā paglabājam. Viņa slimoja bieži, kā to gūzu salauza, tā iet nekur nevarēja, ka vienīgi pa istabu staigāt. Tas notika pirms 2,5 gadiem. Tad pirms gada viņa slimoja ar plaušu karsoni, tad sāpēja mugura un tad kājā iemetās gangrēna. To vajadzēja amputēt, un ar to arī ceturtā dienā pēc operācijas nomira. Viņa nodzīvoja 93 gadus un vienu mēnesi. Tas jau bija garš mūžs. Ko lai dara, tagad esmu viena, kamēr pieradišu. Tāpēc es nevarēju Tev vēstuli, miļā draudzenīt, uzrakstīt. Es biju ļoti nogurusi un pati arī nejutos labi. Paaugstināts asins spiediens un slikti guļu, kamēr tas pāries un aizmirsies. Tā citādi dzīvojam pa vecam, laiks pie mums nav labs, lietains un vēss, sauloties arī nevar. Paldies, miļā draudzenīt, par tiem ratiņiem. Tie ir ļoti labi priekš vešanas. Esmu priecīga, ka man ir tāda draudzenīte, kas mani mil un rūpējās par mani. Tikai žēl, ka es nekā nevaru dot preti. Aivars nupat bija atbraucis pie manis. Redzēja, ka rakstu Tev vēstuli, lika arī Tevi pasveicināt un pateikt no viņa miļu paldies. Un paldies par tām rotaļlietiņām un vēl tik daudz. Es iedevu dažus kg makaronu Aiveram, lai aizved Ņinai, un arī miltus, lai izcep kūciņas. Tūdaļ nesišu Tavu vēstulīti uz pastu, lai tā ātrāk pie Tevis aiziet, mana miļā draudzenīte. Ar cieņu un daudz bučiņām no manis un Aivara, draudzene Silvija.

Labdien, vecomāt! Miļš sveiciens Talajā zemē. Rakstu Tev šo vēstuli aukstā rudens dienā, šā gada 1. novembrī, kad aiz loga liņā lietus. Pie mums tas viss ir pa vecam - es strādāju, mācos un auklēju mazo Gunitu. Ar šo kraso laika maiņu esam visi mazliet apslimuši ar iesnām un klepu. Saņemām Tavu vēstuli. Mamma to nolika sāņus ar visiem dokumentiem par saiņu nosūtīšanu un glabāsim tos kamēr atnāks saiņi, lai varētu visu pārbaudīt. Vēl gribēju pateikties par to mazo paciņu Gunitai. Tur bija ļoti skaistas kleitas, kā princesei, un kurpes arī bija jaunas, un tikai dažas no tām, tās baltās lauka kurpes, zandalītes pitās, tās bija par mazu, bet es tās noliku maisiņā. Lai stāv, varbūt vēl noderēs nākošajiem bērniem. Man ļoti patika tā ceļojuma soma Gunitai. Tā ir ietilpīga un ērta ceļojumiem. Gunitai visvairāk patika mantiņas, un viņa uzreiz ar tām sāka spēlēties. Protams, Tev liels paldies par visu, ko sūtīji. Vēl gribu piebilst, ka Tu, vecomāt, labi izdariji, ka atsūtīji visas maksājuma kvītes par saiņu pārsūtīšanu, ka viss jau ir samaksāts un ka vairs nav jāmaksā šeit. Pagājušo reizi man šo dokumentu nebija uz rokas. Šofēris, kas atveda saiņus, to izmantoja un teica, ka man vēl jāmaksā \$ 5 par to, ka saņemu saiņus mājās, tas ir, par pievešanu, un tad viņš iedos man par saņemšanu parakstīties. Tā es viņam samaksāju \$ 5, jo nezināju, ka pievešana uz māju ir jau samaksāta. Kad bija saņemis naudu, es viņam prasīju kvīti par maksājumu, bet viņš sāka blaut, ka jau te esot pievedis mums saiņus mājās, gan tagad, gan iepriekšējo reizi, un tāpēc viņam esot jāmaksā par bencinu. Šoreiz es viņam parādīšu kvīti par to, ka viss ir jau samaksāts. Ja viņš gribēs naudu, pateikšu, ka sūdzēšos viņa priekšniekam par krāpšanu. Vienreiz man bija mācība, otreiz es vairs neļāušu apkrāpt sevi, jo krāpnieku ir pilna pasaule. Jābūt uzmanīgam.

Vēl Tev liels sveiciens no Daira. Viņš ir pateicīgs par tām mantām, ko Tu atsūtīji un ko Tu vēl sūtīsi. Ari viņš, tāpat kā mēs, mācās un reizām jubilejā uzspēlē uz akordeona kādu jautru latviešu dziesmiņu.

Ar cieņu un mīlestību Sandra, Gunita, Dairis. Ceru, ka tiksimsies. Gaidu ciemos.

Pateicības vēstules par aizsūtītiem saiņiem oktobrī publicēsim tad, kad saņemsim tās no dzimtenes, jo šoreiz aizsūtījām ap 100 sabiedrisko saiņu. **Skrastiņu Indulis**

Priecīgus Ziemas Svētkus

un

Laimīgu Jauno gadu!

Tuviniekiem, draugiem un paziņām Montrealā un apkārtnē, Kvebekas provincē un citur - tuvumā un tālumā - piedaloties šajā kopīgajā ZIEMAS SVĒTKU un JAUNGADA apsveikumā, vēl:

ĀBOLIŅŠ,	Elza
ABRAMS,	Alma
ALEKŠI,	Zuze un Gunārs
ANDERSONI,	Daila, Sigurds, Inta un Pēteris, Otavā, Ontario
ANONĪMA	sveicinātāja
APERĀNI,	Dace, Gundārs, Anna un Aleksandrs, Bedfordā, Ņujorkā, ASV
APĪŅI,	Vianney un Andrejs
BALUĻI,	Betija un Eduards
BĀRDIŅŠ,	Elmārs
BEDARDI,	Anita, Denis, Ēriks un Dāvids
BĒRZIŅI,	Astra un Alberts
BĒRZIŅŠ,	Helēna
BILINSKU	ģimene Londonā, Ontario
BIRZES,	Olga un Jānis
BISENIEKS,	Laimons un ģimene
BLUSANOVIČI,	Patricia, Jānis un ģimene
BREDENFELDI,	Austra un Albets, Creston, BC
BŪCĒNS,	V. un ģimene Otavā, Ontario
BUNGAY,	Rita
ČAKS,	Konstantīns
CASNO,	Helēna
CAUNES,	Morag un Alberts
CELMIŅŠ,	Marija
ČOPS,	Elga
DAUKSTI,	Veronika un Ronalds, Missisaugā, Ontārio
DEDELIS,	Leonīds ar ģimeni
DREJERS,	Kārlis
DREIMĀNI,	Betija un Sergējs, Green Valley, Ontario
DUĻEVSKI,	Biruta un Staņislavs, Millis, Masačusetā, ASV
ĒRGLIS,	Marta
FREIBERGI,	Vaira, Imants un Indra
GABRUŠS,	Ruta
GASPAROVIČI,	Jadviga un Pēteris
GEMSTS,	Gunārs un ģimene
GRAUDIŅŠ,	Jānis
GREBLIS,	Antonija

GREIZIS,	Jāzeps
GRĪNTĀLS,	Alise
GROSKAUFMAŅI,	Ausma un Ojārs
GŪTMAŅI,	Velta, Andris, Larisa un Kristīne
HOMYK,	Helēna
HŪNS,	Viesturs
INNUSI,	Dzidra un Bruno
IKVILDI,	Dzidra un Mārtiņš
IRBĪTIS,	Kārlis
JĀKOBSONS,	Gunārs un ģimene
JEKSTE-FREIVALDE,	Zane, Vašingtonā, D.C., ASV
JERUMAŅI,	Vija, Staņislavs un ģimene
KABULIS,	Aina
KALĀČI,	Mirdza un Juris
KALNIŅŠ,	Ilze
KANIŅI,	Maira, Juris un Andris
KARLSONI,	Linda un Roberts
ĶIPĒNS,	Alfrēds un ģimene
KIRSTUKAS,	Elizabete
KĪVĪTIS,	Elza
KLAIŠE,	Astra
KLAIŠE,	Imants
KLAIŠES,	Katrina, Roberts, Ināra un Vilis
KORUĻI,	Sibilla un Gastons, Toronto
KREIŠMANIS,	Orests
KONOVĀLOVI,	Austra un Jānis
KRAUKLIS,	Arvids, Latvijā
KRAULIS	Alvis
KREIPĀNS,	Anna
KRIEVI,	Marta un Alberts
KRUMĀJAS,	Nora un Irēne
KRŪMIŅA,	Emma
KRŪMIŅI,	Valerija un Indulis, Denverā, ASV
KRŪZES,	Vilma un Ēriks
KUPCIS,	Ņina
LAIMĪTES,	Laima un Ilmārs, Sv. Katrinās, Ontario
LAKATI,	Valentīna un Jānis, Toronto, Ontario
LAIZĀNS,	Antons
LAPENSONS,	Laima
LAPIŅŠ,	Teodors, Creston, Britu Kolumbijā
LEIMANIS,	Ilga, Rīgā, Latvijā
LEIMAŅI,	Ināra, Andris, Daina Māra un Karīna
LEIMANIS,	Rasma
LEIKUČU	ģimene

LŪŠI, Marga un Uldis
MALIZEWSKA, Vera
MATEUS, Zinta, Jānis, Kaiva un Mārtiņš
MCGRATH, Adriāna
MALDERIS, Erika
MELDERIS, Alma
METUMI, Elizabete un Jūlijs
MIGLONI, Gerrilyn, Dzintars, Dzintra un Guntars
MIGLONS, Elvira
MIEŽI, Skaidrite un Gunārs, Toronto, Ontario
MICHELSONE, Herta
MIKELSONS, Velta, Aleksandrijā, Ontario
OBORUNS, Antons
ODIŅŠ, Jānis
OPOLNIEKU ģimene
ORTMANIS, Andris, Toronto, Ontario
ORTMANIS, Inese
OZOLIŅI, Biruta, Laimonis un ģimene
OZOLIŅŠ, Helga
OZOLS, Milda
OZOLI, Velta un Ilmārs
OZOLI, Vera un Valdis
PAEGLES, Aina un Voldemārs
PALEJS, Patricia un Andris
PALEJS, Dzintra, Mārtiņš, Andrejs un Indra
PALIEPI, Inese un Jānis
PANGAS, Zigrīda un Vilis
PEIZE, Miervaldis un ģimene
PONES, Māra un Aivars, Otavā, Ontario
PORIEŠI, Lilija un Fridberts, Kingstonā Ontario
REISS, Augusts
ROMANI, Margrieta un Heinrichs
PUŠPURS, Augusts un ģimene
ROZENTĀLS, Ojārs
SKAPSTI, Lilita un Edvins
SKRASTIŅŠ, Jānis
SKUJAS, Daina un Alberts
SKUJIŅI, Anna un Ēriks
ŠMITS, Helēna
SPRINCIS, Edgars, Newmarket, Ontario
SPURA, Andris
SPURMAŅI, Izolde, Jānis un ģimene
STACHOVSKIS, O.
ŠTAUVERI, Ērika un Andrejs, Sietlā, ASV
ŠTAUVERS, Mārtiņš

ŠTAUVERI, Māra, Kārlis un Andris
STELPS-KIRŠTEINS, Rasma
STRĒLE-POLAK, Maria un ģimene
SVILĀNI, Sarma, Miķelis un ģimene, Otavā, Ontario
TAURIŅA, Milija
TAURIŅA-NICHOLSON, Eģina
TĒRAUDI, Karina, Jānis un dēli
THOMPSON, Kristine, Stephen un Aija
TIMERMAŅI, Hilve, Kārlis Dāvids un Stīvens
TOMSONI, Silvija, Alģirts, Kristofers un Valdis
TOMSONS, Velta
TOMSONU ģimene Montrealā, Vankuverā un Filadelfijā
TILTIŅA, Antonija un ģimene
ULMANE, Vilma
ULMANE, Zelma
VARSLAVĀNI, Emīlija un Egons
VARSLAVĀNS, Veronika
VALDMAŅU ģimene
VĒJIŅŠ, Maksis
VĒRENIEKS, Gunārs
VĪNDEDŽI, Zinaida un Oskars
VĪTOLI, Daina, Andrejs, Selga, Jānis, Inga un Māra
WALDHEIMS, Bernadete
WIESNIEWSKI, Zenta
ZAČS, Maiga
ZALINKĒVIČS, Lidija
ZARIŅI, Denise un Arnolds
ZARIŅŠ, Spidola un bērni ar ģimenēm
ZELTIŅA, Lūcija
ZELTIŅA, Rīta
ZIEDIŅŠ, Dagmāra
ZIRNĪTIS, Valters, Grandrapidos, ASV
ZOLDNERS, Nikolajs, Otavā, Ontario

Priecīgus ZIEMSVĒTKUS
un laimīgu JAUNGADU

visiem vēl

AVOCAS PUĶU FONDS

Latviešu sabiedrību, mūsu vienības nemitīgo
atbalstītāju,

ZIEMSVĒTKOS un JAUNGADĀ

sirsniņi sveicina

TAUTAS DEJU VIENĪBA AČKUPS

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un

LAIMĪGU JAUNGADU

visiem pensionāriem un mūsu apvienības labvēļiem vēl

**MONTREALAS LATVIEŠU PENSIONĀRU
APVIENĪBA**

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un

LAIMĪGU JAUNGADU

visiem latviešu mūzikas draugiem, un cienītājiem un mūsu labvēļiem, dziesmā vēl

**MONTREALAS LATVIEŠU JAUKTAIS
KORIS A T B A L S S**

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un

PATIESI BRĪVU un LAIMĪGU JAUNGADU

mūsu tautai dzimtenē un svešu ceļu staigātājiem šeit! Lai Dievs dod, ka nākošajā gadā šis ceļš vestu mūs visus atpakaļ uz MŪSU LATVIJU!

**DV MONTREALAS NODAĻA
un tās valde**

Visiem skolniekiem, bērnu vecākiem un skolas darba atbalstītājiem - latviešu sabiedrībai

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un

SEKMĪGU JAUNGADU

pateicībā un sirsnībā vēl

LATVIEŠU SKOLA MONTREALĀ

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un

DIEVA SVĒTĪTU JAUNGADU

vēl

**MONTREALAS LATVIEŠU KATOĻU
DRAUDZE**

V I S I E M Montrealas Latviešu Biedrības biedriem, tās darba atbalstītājiem un veicinātājiem - latviešu sabiedrībai

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un

SEKMĪGU JAUNGADU

pateicībā un sirsnībā vēl

**MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA
un tās valde**

VISIEM MLB ZIŅOTĀJA lasītājiem, līdzstrādniekiem, darbiniekiem un atbalstītājiem

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un

SEKMĪGU JAUNGADU

pateicībā un sirsnībā vēl

MLB ZIŅOTĀJA REDAKCIJA

un

REDAKTORS

Ziemassvētkus gaididams,

Lāstu daru alutiņu;

Gan zināju Ziemassvētki

Trīs dienīpas svētījami.

D. D. S. BURTNIEKU DRAUDZE

un

AUSTRAS PUDURS

Latvju jaunatni, visus mūsu jaunatnes centienu atbalstītājus un plašāko latviešu sabiedrību

ZIEMSVĒTKOS un JAUNGADĀ

SVEICINA

**LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU
SVĒTKU PADOME**

GAIŠUS ZIEMSVĒTKUS

un

BAGĀTU JAUNGADU

vēl

**MONTREALAS BALTIEŠU
PASTMARKU KLUBS**

Laipni lūdzam Jūsu ziedojuma artavu ar atbildes pastu. Ziņojiet, ja gadījumā apsveicēju sarakstā būtu ieviesušās kādas kļūdas, kādas ir ļoti iespējamas. Centsimies tās izlabot nākamajā numurā un nākošā gada apsveicēju sarakstā, ko uzglabājam smadzeni (datorā). Sirsnīgi pateicamies par Jūsu lielo atbalstu un vēlam Jums jauku svētku sezonu!

Redakcija

**Modņa Miervalža Medņa
grāmatu**

SAULES AUDĒJA

UZZIEDĒJA VĒJA RŪTA

Par ASV \$ 10.-; \$ 12.- Kanadas ar piesūtišanu varat pasūtīt;

Plate Rec. - M. Mednis, 1170 Lower Landing Rd,
Blackwood, NJ 08012, U. S. A.

Dzeju kasete - "SAULES TURĒTĀJA - ASV \$ 10.-
turpat.

Positions Vacant

The **Latvian National Federation in Canada - LNFC** (Latviešu Nacionālā Apvienība Kanādā) is developing a project, supported by the Canadian International Development Agency, to provide technical assistance and training to the recently-established Translation and Terminology Centre in Latvia. The purpose of the Centre is to translate European Union legislation into Latvian, and selected Latvian legislation and international agreements into English and other languages.

The Legislative Translation Project in Latvia requires a **PROJECT LEADER** to plan, develop and manage programs jointly with the Director of the Centre, and to manage a team of Canadian experts working at the Centre. The successful candidate will have good written and verbal communication skills in English and Latvian, be able to plan and manage training and other programs, and be able to deal with Latvian and Canadian government agencies. Familiarity with translation methodologies and legislative terminology is an asset. Applications are requested by December 10, 1996.

Expression of interest is also sought from **LEGAL TRANSLATORS, EDITORS, LINGUISTS and ACCOUNTANTS**. These positions are to be staffed in early 1997.

All positions are full time, located in Riga for a duration of 3 years. Salary is based on Canadian standards. Candidates must be Canadian citizens. **Qualified applicants are invited to submit their curriculum vitae to the Latvian National Federation in Canada in Toronto (fax. 416-755-1244). Additional information can be obtained from A. Stasko in Ottawa (tel. 613-726-0801 or e-mail <LNAK@sympatico.ca>.**

MONTREALAS LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS

riko

JAUNGADA SAGAIĀŠANU

31. decembrī, plkst. 20:00,
Centra telpā, 3955 Provost ielā.

IEEJA: \$ 10.00 no personas.

John Remeikis deju mūzika,

vārti zirņi, cepumi, kafija,

glāze šampānieša.

Kas vēlas, var ņemt līdz groziņu ar uzkodām.

Pilns bārs

Visi laipni aicināti!

Sagaidīsim Jaungadu mūsu Centrā!

Ielūdz

Centra valde

Darba piedāvājums

Latviešu Nacionālā Apvienība Kanādā (LNAK) veido CIDA (Canadian International Development Agency) atbalstītu projektu tehniskam atbalstam un apmācībām topošajam Latvijas Tulkošanas un terminoloģijas centram Rīgā. Centra uzdevums ir tulkot Eiropas savienības normatīvos aktus latviešu valodā, un Latvijas normatīvos aktus un starptautiskos līgumus angļu un citās valodās.

LNAK meklē **PROJEKTA VADĪTĀJU**, kurš plānotu un izveidotu programmas sadarbībā ar Centra direktoru, un vadītu Kanādas speciālistu grupu Centrā. Kandidātam nepieciešamas labas angļu un latviešu valodas spējas mutiski un rakstiski, spēja plānot un izkārtot apmācības un citas programmas, kā arī prasme sadarboties ar Latvijas un Kanādas valdības iestādēm. Noderīgas ir zināšanas par tulkošanas metodoloģiju un likumdošanas terminoloģiju. Pieteikšanās termiņš 1996. g. 10. decembris.

Aicinām pieteikties arī specialistus **JURIDISKOS TULKOTĀJUS, REDAKTORUS, VALODNIEKUS un GRĀMATVEŽUS**. Šos specialistus paredz pieņemt 1997. gada pirmajā pusē.

Šiem pilna laika posteņiem ilgums ir 3 gadi, novietojums Rīgā, algas pēc Kanādas likmēm. Kandidātiem jābūt Kanādas pilsoņiem.

Aicinām kvalificētus kandidātus nosūtīt savu *curriculum vitae* Latviešu Nacionālajai Apvienībai Kanādā birojam Toronto (fakss 416-755-1244). Tuvāka informācija no A. Staško, Otavā (tel. 613-726-0801) vai e-pasts <LNAK@sympatico.ca>.

LAČPLĒŠU DIENA UN GADA SVĒTKI

Par izkoptu tradīciju mūsu DV Montrealas nodaļā ir kļuvuši gadskārtējie gada svētki un Lāčplēšu dienas atzīmēšana novembra sākumā - šogad 9. novembrī, Latviešu centrā. Sarīkojums bija pulcinājis 50 apmeklētāju.

Svinības ievadīja svētbrīdis, ko vadīja māc. Rasma Čaune.

Īpašā piemiņas jundā pieminēja mūžībā aizgājušos Lāčplēšus, kas turp gadu tecējumā devušies Montrealā - plkv. Itn. Reinholdu Veckalniņu, kpt. Georgu Apini, kpt. Robertu Gobu, vlt. Kārli Dzelzkalnu, Itn. Voldemāru Griņu un kareivi Artūru Liepiņu, katram veltījot pa dzejas pantam.

Ar klusuma brīdi pieminēja aizvadītā gadā mirušos nodaļas biedrus - Jekabu Mežinski, Jāni Ķiviti, Arnoldu Sproģi un Jāzepu Začu, kā arī nodaļas centīgo atbalstītāju, kalpakieti Jani Hūnu, kas viņšaulē bija devies tikai pirms pāris dienām - 100 gadu vecumā.

Vakaru atklājot, nodaļas valdes priekšsēdis Bruno Inņus teica: "DV Montrealas nodaļa dibināta 11. novembra dienā. Tā nebija sagādīšanās, tai nebija gadījuma raksturs. Tā bija izmeklēta, jo sakrita ar citu, kad atceramies un godinām mūsu tautas varoņus - Lāčplēsi un Latvijas Kara Ordeņa Kavaleriņus. Nodaļas dibinātāji cerēja, ka, dibinot Montrealas nodaļu šai ļoti nozīmīgā dienā, tā dos nākotnes vadībām, vanagiem un vanadzēm to nenogurstošo varoņu spēku un ticību, strādājot organizācijas mērķu sekmēšanai. To, man liekas, esam veikuši ar uzviņu un nesam vilušies nodaļas dibinātāju acīs visus šos 46 gadus.

Pēc Latvijas atbrīvošanas nodaļas valde kopā ar nod. vanagiem un vanadzēm aktīvi iekļāvās dzimtenes palīdzības darbā, atbalstot mūsu ciņu biedrus, invalīdus, daudz-

bērnu ģimenes, skolas un citus. Šis palīdzības darbs nebūtu bijis veicams bez mūsu tautiešu atbalsta, par ko es nodaļas un palīdzības saņēmēju vārdā izsaku visiem ziedotājiem sirsnīgu paldies. Ar oktobra tvertni, ko ielādējam 2 dienās, nodaļa nosūtīja 124 saiņus uz 73 dažādām vietām. Pavisam kopā oktobra tvertnē nosūtījām 441 saini, kopvērtībā par \$ 20.000. Sūtījumu koordinēja Ojārs Rozentāls ar pulciņu nenogurstošiem palīgiem, kuņģiem visiem izsaku sirsnīgu paldies.

Es nedrīkstu arī nepieminēt, ka nodaļas valde ir pūlējusies, par cik tas ir bijis iespējams viņas spēkos, atgādīnāt mūsu organizācijas augstākajai vadībai, ka tai ir jāatrod ceļš, kā apvienot mūsu cinitāju kadrus kā šeit, tā arī dzimtenē, jo tikai ar kopīgiem spēkiem mēs būsim spējīgi dot mūsu tautai pilnīgu brīvību. Es nodaļas vārdā lūdzu mūsu nākamo DV globālo priekšnieku uzklaut mūsu lūgumu un ņerties nekavējoši pie šī ļoti nozīmīgā vienotības darba (Vai V. Plūdons būtu ievēlēts jaunajā amatā, saietā vēl nebija zināms. Red.). Mūsu nodaļas rindas ar katru mēnesi top retākas, mūsu organizāciju rindas ar katru mēnesi top retākas, bet latvju tauta uz mums gaida."

DV KV priekšsēdis Varimants Plūdons sveicināja no DV KV un no nodaļas dibinātāja Osvalda Kļavenieka, kas tagad dienas pavada Kristus dārzā, Toronto apkaimē. Viņš savā runā pieminēja varonīgos latviešu cinitājus un partizānus. Pēdējo vidū bijušas arī varones. Pieskaroties Latvijas armijai, viņš atzīmēja, ka tai esot lielas disciplīnas problēmas, alkohola pārmērīga lietošana. Kāda lojalitāte armijā var būt krievam, viņš jautāja. Armijas uzturēšanai trūkstot līdzekļu. Budžetā atvēlētā summa esot tikai 0,5% no nacionālā kopprodukta. Ar to nekādā ziņā nepietiekot. Brīvprātīgo trūkstot un virsnieku atlīdzība esot par zemu (Ls 73/mēnesi). Turpretim zemessargos brīvprātīgo netrūkstot. Aizkrauklē esot izveidojusies Jaunsargu vienība. Ļoti atbalstāma DV krusttēva loma. Noslēgumā viņš izteica cerību, ka varoņu arī nākotnes Latvijai netrūks un būs. Nevietā šķīta piezīme, ka Triju Zaigžņu ordeņa dome savu atzinību it kā pārāk brīvi (vai nevietā?) dālot pa labi un pa kreisi. Tas nu būtu jāteic vispirms pašai domei, pirms par to sūdzas atklātībai. Tai taču ir savi noteikumi un vadlīnijas.

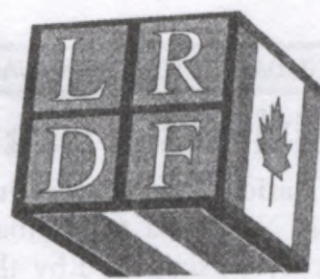
Atzinības rakstu no DV KV saņēma Eduards Balulis, bet DV nozīmi zeltā - Eižens Reveliņš.

Sveicinātāju vidū: Jānis Galdiņš, DV Otavas nodaļas priekšnieks, Andris Spura, Montrealas ev.-lut. Trīsvienības draudzes un Montrealas Organizāciju padomes priekšnieks, Mārtiņš Štauers, LNAK Kultūras nozares vad. un Montrealas latviešu biedrības priekšnieks, Volde-mārs Paegle, Montrealas Latviešu pensionāru apvienības priekšnieks.

Priekšnesumu daļā īpašu lasījuma virkni, kuņģā bija savirknēti dažādu latviešu dzejnieku darbi, Induļa Skrastiņa sakārtotumā, lasīja Ērika Vitiņa, Eižens Reveliņš (viņa Tālavas Taurētājs bija sevišķi uzteicams), Voldemārs Paegle, Jūlijs Metums un Indulis Skrastiņš. DV un pensionāru saietā ir tās reizes, kur šādus lasījumus dzirdām. Par to to veicējiem jāsauc sirsnīgs paldies! Šķiet, ka lasītājos varētu izmēģināt roku arī citi. Pavisam programmas ietvaros neiederējās vairāki piedevās lasīti patukši humoristiski lasījumi. Tie varēja izpalikt.

Atceres vakaru vadīja Eižens Reveliņš.

Saviesīgās dzīves daļā bija siltas vakariņas, cepumi, maizītes, kafija, pat Latvijas Aldaņa alus, ko tagad mūsu sabiedrības saietos var iegādāties gandrīz regulāri (Ir atradušies tā importētāji. Un tas nebūt neesot tik sarežģīti.). Dziedāja dziesmas. Bagātīga bija loterija, kas deva kasē labu ienākumu. Var piezīmēt, ka katrs laimīgās lozes īpašnieks pats varēja izvēlēties savu laimestu.

1997. gadā iztirsim Latviju!

Prezidents Guntis Ulmanis, uzrunājot tautu šī gada Valsts svētkos Toronto, teica, ka Latvijas ekonomiskā stāvokļa grimšana esot gandrīz apturēta. Līdz labklājībai, kas apmierinātu lielāko Latvijas iedzīvotāju skaitu, tomēr vēl daudz darba un pūles jāveltī.

Pēc 50 gadu Padomju varas Latvijas zeme ir saindēta, apdraudot jaunās latviešu paaudzes veselīgu veidošanos. Viena tāda vieta ir pie Bārtas, Kurzemē, kur ilgus gadus pastāvēja raķešu bāze. Okupācijas varai sabrūkot atklājās, ka šajā vietā augsne ir piesātināta ar raķešu degvielasilidīniem, kas ir jau daļēji ieplūduši gruntsūdenī. Atindēšana vajadzīga ar steigu, bet kas to lai samaksā?

Rīgas Techniskās Universitātes Ķīmijas fakultātes mācības spēki sadarbībā ar Kanādas valdības Vides departamentu uzsāka attīrīšanas darbu. Kopizmaksa pirmajiem trim gadiem ir \$1.2 miljons, no kuriem Kanāda sedz divas trešdaļas ar norunu, ka latviešu sabiedrība Kanādā šo projektu atbalstīs ar \$30,000.

Atbildību par šo līdzekļu savākšanu uzņēmās *Palīdzības un attīstības fonds Latvijai* ("Latvia Relief and Development Fund", LRDF), jo tam ir reģistrētas tiesības vākt fondus palīdzībai ārpus Kanādas un par tiem izrakstīt kvītis nodokļu atlaidei. Ar pateicību var atzīt, ka pirmajos divos gados sabiedrība ir saziņojusi gandrīz pusi no vajadzīgās summas. LRDF vadība tic, ka visi kas vēl nav piedalījušies, pieliks arī savu plecu pie nopietnā darba.

LRDF mērķis un uzdevums ir kalpot Latvijas atjaunošanai caur humānās palīdzības sagādāšanu, veco un fiziski apgrūtināto ļaužu pabalstu, jauniešu izglītību, kā arī sadarbību ar citām labdarības un aprūpes organizācijām. No tādām organizācijām Kanādā plašāk pazīstamas ir «Latviešiem Latvijā latvieši Kanādā», "Project Phoenix" medicīnisko zāļu sagādei un "Dental Project".

Fonds nodibinājās mazāk par gadu pēc tam, kad 1989. gada rudenī Baltijas ceļš izraisīja lielo tautas saviņojumu un ievadīja Latvijas republikas atjaunošanu ar 4. maija deklarāciju nākamajā pavasarī. Sauciens pēc palīdzības atbalsojās Toronto "Baltic Way" akcijā, kad latvieši kopā ar saviem kanādiešu draugiem savāca milzīgus līdzekļus. Fonds šovasar atskatījās uz 6 gadiem aktīvas darbības kā inkorporēta bezpeļņas organizācija pie Kanādas valdības. Fondam ir 69 biedri, no kuriem septiņi tiek ik gadu ievēlēti valdē, kas darbību saskaņo.

LRDF ir pilnīgi atkarīgs no labvēļu ziedojumiem, kurus ziedotāji paši var nozīmēt vienam vai otram projektam vai organizācijai pēc savas izvēles. Ziedojumi un veltes šim darbam, kā arī jautājumi adresējami LRDF kasierim, Klāvam Zichmanim, 215 Sandwell Drive, Oakville, Ont. L6L 4P3, tel. (905) 847 0341. Lūdzu čekus rakstīt uz "LRDF" vārda.

Vairums ātrumā papēma visas stiprāko padzērienu pudeles, tā kā vienam otram vēlinam laimētājam izdevās vēl tikt pie iepriekš ieraudzītas vērtīgākas izlozes mantas. Paldies rīkotājiem par labu vakaru!

M. Štauers

MONTREALAS LATVIEŠU KATOĻU DRAUDZES

gadskārtējais

ZIEMSVĒTKU EGLĪTES VAKARS

notiks

sestdien, 1997. gada 4. janvārī, plkst. 17:00,
Notre Dame bazilikas sarakojumu zālē,
ieeja no 426 St. Sulpice ielā.

Vakaru kuplinās Montrealas latviešu jauktais koris
"ATBALSS".

No Ziemeļpola ieradīsies Ziemsvētku vecītis.

Būs akordeona un citu instrumentu mūzika.

LAIMES AKA un LOTERĪJA

Apmeklētājiem pašiem jāņem līdz groziņi.

IEEJA: pret labprātīgiem ziedojumiem.

Apmeklēt aicina

Rikotāji

GAIDĀMAS PĀRMAIŅAS DV VADĪBĀ

Pēc neoficiālām ziņām (oficiālais paziņojums gaidāms 15. decembrī) par jauno DV CV priekšsēdi ir ievēlēts DV KV priekšsēdis **Varimants Plūdons**. Kanadā par viņu balsojuši 569, par J. Frišvaldu 126, bet nederīgas bijušas 6 balsis (Kanadas balstiesisko skaits bija 1046, līdz ar ko balsošanā piedalījušies 67%).

Rezultāts radis lielākas pārmaiņas DV centrālajā un DV Kanadas vadībās. Paredzams, ka jaunais DV CV priekšnieks vēlēšies savā prezidijā locekļus no šī kontinenta, kas varētu izsaukt vēl citas pārmaiņas. Viņam būs jāatstāj arī DV KV, līdz ar ko Kanadai arī būs jauns DV priekšnieks. Tā nu DV saimē pienācis lielais pārmaiņu laiks.

DV saimē Latvijā un ārpus tās nu jau vairākus gadus ir lielas domstarpības vadības jautājumos. Jācer, ka jaunie uzdevumu kārtotāji spēs atrast tās atslēgas, kas vedīs DV saimi uz sadarbību un vienību visā pasaules mērogā. Tas būs grūts uzdevums, kas prasīs daudz enerģijas, uzmanības un iecietības, bet reizē sola izeju no patlabenajās neērtās situācijās, kurā vaininieku meklēšana bijusi degpunktā.

DV galvenais darbības mērķis taču arvien ir bijis palīdzība, kurā tā sasniegusi tādu māku, ka panākumi izrādījušies teicami. Šķiet, ka politiskās saistības DV nebūtu tik nozīmīgas laikā, kur tās tagad kārtā Latvijas valdība un valsts iestādes.

Laiks rādīs, kādi būs panākumi jaunajai vadībai. Vēlēsim tai sekmes grūtajā DV darba saskaņošanā, lai visi tās dalībnieki varētu atkal darboties saskaņā. □

Red.

NEPARASTS SAIETS

Kanadas valdības ierosmē notiek dažādu valšņu, kas pēdējos gados nokratījušas Krievijas domināciju sakārā ar Padomju Savienības sabrukumu, militārā personāla iepazīstināšana ar Kanadas armijas patreizējo filozofiju un tehnoloģiju. Šajā sakarībā šogad Kanadas armijas bāzē St. Jean, Kvebekā, piedalījās 3 dalībnieki no Latvijas, kas apguva ne tikai franču valodu, bet tikās un iepazīnās ar dažādiem armijas dalībniekiem no visas Kanadas.

7. novembrī, St. Jean bāzē šī kursa dalībnieki, kas nāca no 8 dažādām valstīm - Latvijas, Ungārijas, Lietuvas,

Polijas, Čehijas, Rumānijas, Slovākijas un Ukrainas, bija sarīkojuši speciālu pēcpusdienu, kurā varēja piedalīties bāzes personāls un lūgti viesi. No latviešiem bez 3 virsniekiem - ltn. Māra Domiņa, ltn. Agra Egliša un otrā kursa kadeta Kaspara Pudāna - kā viesi piedalījās Bruno Innus, Andris Spura, Jānis Spurmanis un Jānis Verners ar kundzi. Kopā saietā bija ap 100 dalībnieku.

Katrai valstij bija sava novietne, ar aprakstu par katras tās jaunāko vēsturi, zemes karti, karogu un ēdienu paraugiem. Kapteinis Bougie uzaicināja pārstāvjus dot isus paskaidrojumus, ja iespējams, ar video lentu palīdzību. Pēc šīs programmas daļas sekoja vakariņas un bija iespēja tikties un parunāties ar visiem saieta dalībniekiem.

Saieta mērķis katrā ziņā bija apsveicams, lai gan pats programmas uzvedums un izkārtojums varēja būt labāk izdomāts. Video lentu saturs pārāk atgādināja ceļojumu biroju devumu, kādus var iegūt jeb kurā to nodaļā. Trūka pareizais uzsvars uz katras zemes ipatnībām.

Teicamākais devums bija tieši latviešiem-lietuviešiem. Tas iespaidīgi parādīja abu zemju patstāvības izveidošanos, liekot īpašu uzsvāru uz tām personīgām grūtībām, traģēdijām un upuriem, kurū rezultātā notika atdalīšanās no Padomju Savienības imperijas. Nelaimīgā kārtā šis bija pats pēdējais sniegums (ap plkst. 21:30), kad liela daļa vakara dalībnieku jau bija devušies mājup.

Šis video lentas sakārtojums un kvalitāte bija laba un aizkustinoša. To būtu ieteicams skatīt ikvienam, kam interesē un rūp Latvijas un Lietuvas likteņi; kas vēlas izprast šo tautu pastāvēšanas gribu un apņēmību būt saimniekiem pašu zemēs. Jācer, ka tā būs pieejama plašākai publikai tuvākā nākotnē.

Daudzi jaunākās paaudzes dalībnieki izrādīja lielu interesi par mūsu tautas izcelsmi, mūsu iespaidiem par dzīvi šeit, Montrealā, un pašreizējiem notikumiem mūsu dzimtenē.

Jāpiezīmē, ka daudzi viesi izteica sevišķu atzinību par garšīgo "Aldaris" alu, kā arī latviskiem pirāgiem, kurus bija sagādājuši latviešu viesi no Montrealas.

Noslēgumā jutāmies patiešām iepriecināti, baudot kapteina Bougie un viņa personāla viesmīlību un sirsnību, ko saņēma visi šī saieta viesi un dalībnieki, kas piedalījās šajā vienreizējā un patīkamajā starp valšņu labas gribas un sastrādāšanās izpausmē.

Šie latviešu virsnieki piedalījās arī Latvijas vēstniecības Kanadā Latvijas valsts svētku dienas pieņemšanā š. g. 18. novembrī, Otavā. Viņi izpelnījās pieņemšanas viesu uzmanību.

9. decembrī latviešu virsnieki atgriežas atpakaļ uz dzimteni. Mēs esam viņiem pateicīgi, par viņu veikumu un piedalīšanos mūsu sabiedriskās dzīves pasākumos.

Vēlam viņiem sekmes Latvijas armijas dienestā! □

J. Spurmanis

DRAUDZES ZIŅAS

Tikko iznācis jaunākais Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudzes **Draudzes ziņu** numurs (1996. g. decembra un 1997. g. janvāra/februāra). Tam 16 lappuses, kurās atrodam 7 fotogrāfijas, tikpat grafikas veida zīmējumus un pāris kases pārskatu tabulas, kas vēsta par saimniecības jautājumu risināšanas problēmām. Par izdevuma saturu rūpējas draudzes māc. R. Caune, bet par tehnisko iekārtojumu un iespēšanu valdes loceklis (kassieris) - Roberts Kalniņš. Izdevums, tik tiešām, iepriecina tā lasītājus un dod labu ieskatu draudzes dzīvē, kurā nemitīgi notiek dažādas pārmaiņas. Tas nav lēts prieks un prasa no kases prāvas summas, kurās attaisnojamas ar to, ka draudzes dzīve, kas tagad iegājusi jaunās sliedēs, ar

Draudzes ziņām klūst spožāka - atspoguļo tās seju. Nav šaubu, ka šis darbs turpināms draudzei par svētību. Varbūt, ka ir pienācis laiks par to lūgt abonementa maksu, kā to, piemēram, prasa Otavas ev.-lut. Miera draudze. Labas lietas jau par brīvu nav saņemamas. Tās arvien maksā. Atvēlējumi **Draudzes ziņu** izdošanai varētu atvieglināt draudzes uzturēšanas izdevumus. □

Š.

DV ZIEMSVĒTKU TIRDZIŅŠ

DV Montrealas nodaļas vanadžu saimes gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš kļuvis par patikamu tradīciju mūsu mazajā sabiedrībā. Tas pulcina daudz ļaužu un dod labu atlikumu vanadzēm. Tās to izlieto palīdzības darbam gan uz vietas, gan Latvijā. Un tam jau līdzekļu nekad nebūs par daudz. Un tomēr vanadzēm, enerģiskās vadītājas Ērikas Vitiņas vadībā, šis pasākums arvien vairāk prasa īpašas piepūles, jo darba darītāju skaits augumā neaug, drīzāk sarūk.

Neskatoties uz to, šī gada veikums 30. novembrī bija teicams un apmeklētāju atsauce laba. Sevišķa piekrišana bija pusdienu galdam, kas bija pulcinājis pilnu latviešu centra sarīkojumu zāli. Tajā valdīja sadraudzīga gaisotne. Iecienītās piparkūkas un pirāgi tautās aizgāja ātri.

Kā nu jau daudzus gadus, tirdziņā Kormu ģimenes pāris no Toronto tirgojās ar Kalupes darinātajām rotas lietām, kas pievilka arī nedaudzo kanadiešu apmeklētāju uzmanību. Savs noiets bija arī pārējiem dažādo lietiskās mākslas tirgotājiem. Neiztrūka arī izloze.

Šķiet, ka vanadzēs var būt pateicīgas par mūsu sabiedrības atsaucību šim gadskārtējam pasākumam, un viņām pašām pienākas pateicība par tā īstenošanu. □

LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKU PADOME

291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe,
Quebec, Canada H9X 2R2

☎ 514-457-9832; fakss 514-457-3496

Piedāvā:

LATVISKAS VIESĪBU SERVJETES

150 servješu paka \$ 25.- + \$ 4.- piemaksa pastam.

2-18 servješu paciņas - \$ 6.- + \$ 2.- piemaksa pastam.

Rotājiet savus godu un svētku galdus ar šīm latviskām servjetēm, veidojiet īpašu gaisotni un sagādājiet pārsteigumu saviem viesiem. Ienākums iet par labu

MŪZIKAS NOMETNES LABVĒĻU FONDAM,

ko arī lūdzam atbalstīt ar ziedojumiem, lai nodrošinātu jauno mūziķu un lektoru piedalīšanos nākamajā (6.) Mūzikas nometnē, kas notiks 1998. gadā, no 8.-18. jūlijam, Ogrē, Latvijā. Daudziem dalībniekiem būs vajadzīgas stipendijas. Lai nometne varētu notikt sekmīgi, līdzekļi tai jāsaģādā jau tagad.

Visi maksājumi adresējami uz augšminēto adresi un čeki rakstāmi uz **Latvian Youth Song and Dance Festival Council** vārda.

Pateicamies par Jūsu uzmanību un līdzšinējo atsaucību. Varam ziņot, ka iepriekšējam aicinājumam jau ir bijuši atsaucīgi labvēļi. Trīs anonīmas ziedotājas **Mūzikas nometnei Latvijā 1998 gadā** jau atvēlējušas kopā ASV \$ 4.050.00. Sirsnīgs paldies! Ceram, ka viņām būs sekotāji/jas, jo vajadzība ir liela - iztrūkst vēl ap ASV \$ 20.000.-

PADOME

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS ZIŅAS:

Turpmākie sarīkojumi

1997. gada 1. februārī, plkst. 16:30, latviešu centrā, biedrības 49 gadu pastāvēšanas sarīkojums ar vakariņām un programmu, par ko varēsīm ziņot nākamajā MLB Ziņotāja numurā.

1997. gada 5. aprīlī, plkst. 16:30, Latviešu centrā, gadskārtējais **Aprīļa joks** sarīkojums ar jaunu programmu. Par to ziņosim nākamajos MLB Ziņotāja numuros.

Iepriekšējā numurā aicinājām MLB Ziņotāja lasītājus atsaukties ar gadskārtējā abonementa atjaunošanu un ziedojuma artavu. Varam ziņot, ka daudzi no Jums, lasītāji, esat atsaukušies ar dāsnu roku. Par to Jums paldies! Aicinām arī pārējos viņiem pievienoties! Redakcijai šis atbalsts šobrīd vairāk kā vajadzīgs.

Pie reizes piezīmējam, ka ir mainītas abonementa maksas:

Gada abonements - \$ 35.00, MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem - \$ 30.00. To lūdzam ievērot.

Lūdzam MLB biedrus nokārtot savas biedru maksas (\$15) un LNAK (\$10) dalības maksas.

Čeki rakstāmi uz Montreal Latvian Society vārda un nosūtāmi MLB kasierai A. Porietei-Bedard. Pasūtīnājuma blanka un adrese ik numura 27. lpp. apakšā.

MLB bibliotēka pieņem grāmatu dāvinājumus. Lūdzam sazināties ar bibliotēkāru Jāni Birzi, tel. 684-4391.

Iepriekšējs paldies par Jūsu atsaucību.

♦ Nenokavējiet nodot savu balsi Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā (LNAK) padomes vēlēšanās! Balsojuma aploksnēm pēdējais pasta zīmoga termiņš ir 18. decembris.

♦ Vienreizējs notikums šī gada Ziemsvētku laikā būs Toronto ev.-lut. Jāņa draudzes vokālā ansambļa viesošānās Montrealā, ev.-lut. Trīsvienības draudzē ar **ZIEMSVĒTKU GARĪGO KONCERTU**.

Tas notiks sestdien, 28. decembrī, plkst. 18:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā. Pēc tā sadraudzības vakaras baznīcas lejas zālē.

♦ Ev.-lut. Trīsvienības draudzes gadskārtējā rudens bazārā piedalījās 140 dalībnieku (115 iepr. g.) un tas devis \$ 2,948.03 (\$3,053.16) atlikumu. Tam daļējs izskaidrojums tas, ka bazāra biļetes pārdeva 3 par \$ 1, kamēr iepriekšējā gadā par to varēja dabūt tikai 2.

Dr. Z.

♦ Kā liecina A/S "Bebri" pēdējās sanāksmes, tās saimniecības stāvoklis pēdējos mēnešos uzlabojies, pateicoties vairākiem labvēlīgiem atrisinājumiem Latvijā. Tomēr pasāktais darbs vēl arvien neiet tā, kā A/S vadība to vēlētos, jo, gluži vienkārši, tai nav izdevies uz vietas piesaistīt uzticamas personas, uz kuŗām varētu paļauties, ka darbs kārtosies tā, kā tas iecerēts. Pārāk bieži iznācis pievilties. Vēlēsim A/S "Bebri" labākus panākumus jaunajā gadā!

**Goliger's
Travel**
SINCE 1955

Kravis Travel Services Ltd.

- Ceļojumi uz Latviju
vīzas, lidojumi,
auto īre un viesnīcas
- Jūsu ciemiņiem no Latvijas
kārtotam lidojumus
- Ekskursijas pa Latviju
sadarbībā ar Latvia Tours

Jūsu pārstāvis Jānis Kravis
(416) 924-6328

Cumberland Court,
99 Yorkville Ave.
Toronto, Ont. M5R 3K5
Fax (416) 924-5954

 LATVIA TOURS
Kanādas un Amērikas pārstāvji

1-800-268-7442

Ontario premjers Maiks
Harriss. Ed. Keiša šaržs

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

- 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Laryanna

MAX-IMMO

Courtier En Immeubles

MLS

Uldis Lusis, B. A.
Agent immobilier
☎ 514-488 7615

PAKALPOJUMI

nekustāmo īpašumu tirdzniecībā.
Zvaniet! - Tel. 514-488-7615

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

FAKSA NUMURS 514-457-3496

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5

EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. DARBINIEKI: Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Konstantīns Čaks, Imants Freibergs, Anna Kreipāne, Marga Lūsis, Uldis Lūsis, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Anna Skujiņa, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 35.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalidiem - \$ 30.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSAS: mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējas ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatu iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonimus rakstus neievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

DECEMBER 1996 DECEMBRE

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Qué. Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832